

SHWEDAGON PAGODA

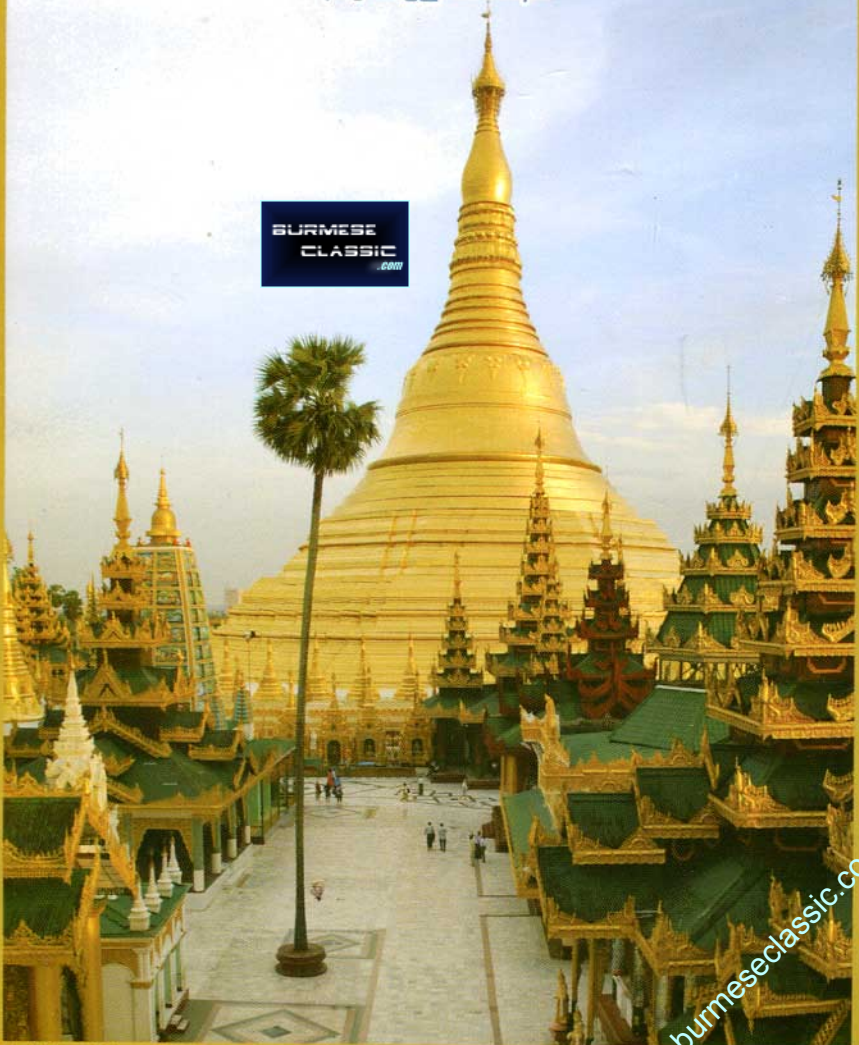
ရွှေတိဂုံစေတီတော်

TIGUMBA CETIYA HTOMANA TREATISE

တိဂုံမ္ဗစေတီယထောမနာကျမ်း

YEAR 2600 COMMEMORATION

နှစ်(၂၆၀၀)ပြည့် အထိမ်းအမှတ်

Tigumba Cetiya Htomanā Treatise

SHWEDAGON PAGODA

YEAR 2600 COMMEMORATION

Year in Myanmar Era
1373

Religious Year
2555

AD 2012

BURMESE
CLASSIC
.COM

Content

No.	Particulars	Page
1.	Preface	5
2.	Having permission to worship - Wonderful Stupa	9
3.	Introduction	11
3.	Tigumba Cetiya Htomana Treatise	13
4.	Opening of first verse (Gâtha) Praying for Buddha	17
5.	Opening of Second verse(Gâtha) Fulfilment of Perfection (Parami)	19
6.	Opening of the third verse(Gâtha) Staying at seven places after attained Buddha	23
7.	Opening of fourth verse(Gâtha) Buddha accepted offerings of the King of Nats (Thikyamin)	38
8.	Opening of fifth verse (Gâtha) Buddha accepted four aims-bowls of four celestial Lords from Sathu-Mahariz heaven	39
9.	Opening of sixth verse(Gâtha) Buddha having the rice cakes and honey that offerings of the two merchant brothers	41
10.	Opening of seventh verse(Gâtha) Buddha taught two kinds of refuge to Tapussa and Bhalika	42
11.	Opening of eighth verse(Gâtha) Handing Over the Eight Strands of Hair	43

12. Opening of ninth verse(Gâtha)	
The Construction of Stupa by the Merchant Brothers who had brought the Hair Strands	44
13. Opening of tenth verse(Gâtha)	
The Radlation of Brilliant Light from the Hair Relics on every sabbath day	45
14. Opening of eleventh verse(Gâtha)	
Showing that Shwedagon stupa is the First pagoda of the Buddha's Era	46
15. Opening of twelfth verse (Gâtha) The Wish	49
16. Conclusion	50
17. Prayer and Sharing the Merit	51

PREFACE

Jeyatusabbamingalan:

Out of five Buddhas that have to come into being in this Badda gaba, the fourth arisen Buddha Gotama attained his Buddhahood in 103rd Year of Maha Era on Wednesday the Full Moon day of Kason. He then spent seven sattaha (seven seven-day weeks totalling forty nine days) enjoying the pleasure of complete emancipation. While Buddha was spending the final seven-day week under the Linlun tree called Rajayatana, Buddha accepted the offer of nourishment from the two merchant brothers Tapussa and Balika and gave them his hair. That was Wednesday the Fifth day of Waxing Waso month in the year 103.

The day that the hair relics brought by the two merchant brothers Tapussa and Balika were enshrined by all human beings and deities under the patronship of King'Okalapa to become what is knowns Jivakesadatu Shwetigon Pagoda was the Wednesday the Full Moon day of Tabaung in the 103rd Year of Maha Era. The year now is Religious Year 2555 or 1373rd Year in Myanmar Era. Hence, it has now been 2600 years since the time the stupa was first built.

On this 2600th anniversary of the first construction, the Trustee Board of the Stupa has been trying to prepare for the celebration of Buddha Puja, Dhamma Puja and Sangha Puja of the Pagoda.

Sayadaw Baddanta Narada Bivumsa (Sa Ca Aa Vatanca) of Hlayatana Monastery, Nyaung-don Pali University Kyaungtaik, Bahan Township, the Counsel and Advisor of Jedyingana Pariyatti Dhamma Nuggaha Examination, celebrated annually by the Trustee Board, instructed that Tigumba Cetiya Treatise proffered by the First MOUNG Htaung Sasana Sayadaw, should be translated from the antic language into modern Myanmar for the benefit of all concerned.

The Trustee Board deferentially accepted the Sayadaw's instruction and decided that the treatise would be translated into English also, so that people--Myanmar as well as expatriate visitors--who come to and pay obeisance at the pagoda could read and study, and that it would be published in time for the 2600th Anniversary of the Pagoda's first construction. Accordingly, a committee with the following members was established.

- (1) U Win Kyaing
Head of Office
Leader
- (2) U Maung Maung Oo
Translation Expert
Member
- (3) U Aung Soc
Supervisor, Museum &
Exhibition Department
Member

- (4) U Soe Win
Supervisor, Secretaries
Department
Member
- (5) U Aung Myint Tun
Deputy Supervisor M & E Dept.
Member
- (6) U Naing Win Aung
Computer-1, Secretaries Dept.
Member

The verses in the treatise prepared by the Sayadaw in praise of Tigumba Cetiya are in Pali and Antique Myanmar language. It would therefore be not comfortable for the present-day people to read and understand. And also to make the translation into English easier, the treatise was rewritten using present-day vocabulary. This version was used when translating it into English. The complete process which was started on 9 May 2011 was finished and handed over in computer-typed form on 27 September 2011.

During this preparation process of writing in Myanmar and translating into English, the advice from Dr. Sundra Bivumsa and Dr. Pavara Bivumsa, the language expert sayadaws and the advice of those from the Nainggandaw Sangha Wunsaung Central Committee and from Theravada Buddha Sasana University was sought for the practical translation.

The Tigumba Cetiya Treatise prepared by the First MOUNG Htaung Sayadaw was done with the vast

and deep knowledge and wisdom of the author and it was also about the unlimitedly great attributes of the Pagoda. Much effort that has been put into the translation of the treatise into Myanmar and English would not be sufficient to avoid some setback. We would only like to request the readers in advance to accept such setbacks in our work as it has been done with the best of our efforts.

We would here like to take this opportunity to express our special appreciation to those from the Trustee Board for their advice, to the team led by U Maung Maung Oo, to Dr. Sundra Bivumsa and Dr. Pavara Bivumsa who helped and advised in translating to Myanmar and English to avoid difficulty in doing such things, and to those venerated sayadaws from Nainggandaw Sangha Wunsaung Central Committee and from Theravada Buddha Sasana University. This appreciation is recorded as a part of the history of the pagoda.

Shwedagon Pagoda Board of Trustee

Having permission to worship - Wonderful Stupa

All the pagodas of lord Buddha are wonderful stupas because of covering with all Buddha's Goundos. Among all these stupas Shwedagon is the most wonderful one in this world and also the wonderful pagoda for the sasana. It has seven factors why this stupa is so wonderful and these are as follow:

1. This stupa is the first established in all the relic stupas after Buddha had attained Sammasam-buddha Nana.
2. The hair that alive are being put into this pagoda.
3. The ratio of the relic hair pagoda is proportionate and good looking.
4. Kings from all ages had made renovation of all sites in order to worshipable stupa.
5. With all the meritorious deeds of the people who came to worship this stupa are always fulfilling.
6. Always covering with the Dhamma sounds of Lord Buddha.
7. Complete existence of the ancient historical evidence.

Because of these wonderful factors Shwedagon Pagoda that was 326 feet high has been existing in the middle of eighty two stupas with

complement of seven wonderful factors. It is just like the golden mountain among the smaller other golden mountains.

This wonderful and various worshipable Shwedagon Pagoda that had confirmation recorded history about this stupa was written by the First Mounng Htaung Sayadaw in Pali and Antique Myanmar language - at sasana era 2337 as Tigumba Cetiya Treatise. But it was not so wide because of combination with other treatises.

The year now is Religious Year 2555. Hence, it has now been 2600 years since the time the stupa was first built. So this Tigumba Cetiya Treatise was translated Myanmar into English and was published both Myanmar and English.

So that the relic hair Shwedagon Pagoda based on all the Buddha's loves would be covered onto all the people from this world as the rays of the sun in the sky. Because of this love rays of Buddha, people from the world also could stay peacefully in this peace world.

Ashin Narada Bivumsa
(Hlayatana)

INTRODUCTION

The Shwedagon Pagoda enshrined with the Four Buddhas' Relics is the pride of the Union of Myanmar and is also the image of all the Myanmar Theravada Buddhists.

According to the records, the Shwedagon Pagoda was first built in 103rd year of Great Buddhist Era and hence, the pagoda is now in 2600 years of age.

During that period of 2600 years, the well-known authors wrote many supporting evidences and references in both Pali-Myanmar verse and prose forms.

The Tigumba Cetiya Treatise composed by the First Mounng Htaung Sayadaw was both in Pali verse and Myanmar prose and has been lain latent until Pitaka Byuha Association dug it out and turned it into a printed form. It was a part of a book containing two other treatises and accessible only by literary readers and has never got into the hands of the public, monks as well as laymen.

The Tigumba Cetiya Treatise, one very good work of the First Mounng Htaung Sayadaw, which does not reach the general public, with the intention of paying homage to the Dhamma, making available to the public so that they can read and reverse and for expatriate visitors to read and study, the treatise will be printed and published by the Trustee Board both in Myanmar and English to commemorate the 2600th anniversary of the Pagoda.

Tigumba Cetiya Htomana Treatise

Ashin Nyana Bivumsa Dhamma Senapati, who received this award three times from the Master of All Royalties, the Owner of All Gems and Jewelleries, the King who practised All Required Royal Precepts, the King who had been named the Great King of the Kings, the King who built the city of Amarapura, and the Protector of the Buddha's Teaching and the people under him, on the third waxing Tuesday of Tazaungmon in the Myanmar calendar year of 1155 (religious calendar year 2337) along with over one thousand monks and laymen arrived at Shwedagon Pagoda from the Amarapura capital. He then, with reference to what had been said about the hair relics of the Buddha in various treatises, prepared in Pali and Myanmar as follows the twelve verses called Tigumba Cetiya Htomana with an intention to benefit all good people. May all good people study and practise for the sake of their meritorious benefits!

1. That Buddha who could have attained Nibbana at the feet of Dipankara Buddha forfeited the opportunity because he wanted the Sabbinnuta Buddhahood himself. I pay homage to the hairs that grew on the head of that Buddha.

2. That Buddha having fulfilled without exception all perfections required for the attainment of Sabbinnuta Nana had become incomparable Buddha. I pay homage to the hairs of that Buddha.
3. That Buddha after attaining the Buddhahood and enjoying the mental absorption at six places had enjoyed the same mental absorption at the seventh place of Linlun tree. I pay homage to the hairs of that Buddha.
4. That Buddha while at the seven-day sojourn at Rajayatana accepted the teeth cleaning frayed betel twig, terminalia citrina fruit and the special water of Anovata lake from the King of all Devas. I pay homage to the hairs which grew on the head of that Buddha.
5. That Buddha while at the same Rajayatana place accepted the brown rock begging bowl from the four Deva kings as had all previous Buddhas did. I pay homage to the hairs which grew on the head of that Buddha.
6. That Buddha while at the same Rajayatana place accepted honey cake and offered by the two brothers Tapussa and Bhallika and ate it. I pay homage to the hairs which glorified the head of that Buddha.
7. That Buddha while at the same Rajayatana place delivered the two brothers Tapussa and Bhallika the first ever Saramnagon. I pay homage to the hair relics of that Buddha.

8. That Buddha while at the same Rajayatana place awarded, for the benefit of the entire world, eight hair relics to the two brothers Tapussa and Bhallika who happened to come there. I pay homage to the eight hair relics of that Buddha.
9. The two brothers Tapussa and Bhallika took the hair relics and built a stupa representing the then live Buddha at city of Paukaravadi. I pay homage to that first and foremost stupa of those hair relics (Shwedagon Pagoda).
10. That stupa with the Buddha's hair relics which benefit all human beings like the living Buddha emanates every sabbath day several hues of light. I pay homage to that stupa all the time.
11. The Buddha stupa at Tarvatinsa abode and the Dussa stupa at Bramah abode are the first and foremost stupas during the days of the Buddha. I pay homage to that Tigumba Hair Relic stupa.
12. I pay homage to the hair relics. I praise the hair relics. I worship the hair relics. May these meritorious deeds be the cause of the end of four Asava of mine!

Opening of first verse (Gātha) Praying for Buddha

When we count back to four asankhyeyyas and one hundred thousand world cycles (Kappa) from this Buddha world that had appeared five Buddhas, there was a young Braman named Sumedhā who was not only expert in astrology (bei-din) but also belonged so much properties in the race of Bramana Mahatnala. After he had found the four kind of signs (namei), birth, old, sick and dead, he offered all the properties that saved by his relationships and renounced the world. He changed into hermit at the monestry which offered by Thikyamin on the mountain of Dhamika in the forest of Himaliya. He got absorptive concentration (jhana) within in seven days.

At that time Dipankara Buddha around with monks amount of four lakh stayed at the monestry named Thudhathana in the town Rama Nagara. People from Ramanagara were also making and preparing the road from Thudhathana into the town by throwing verity flowers.

The hermit, Sumedhā didn't know the appearing of Dipankara Buddha because of his meditation. When he heard about the appearing of Dipankara Buddha, he was so delighted and asked for a part of road to repair. Sumedhā hermit prepared the road himself although he can do this work by his power (dagou).

Dipankara Buddha and four lakh of monks were coming up along the road that was prepared by the citizens of Ramanagara before the road of Sumedhā Hermit was not yet completed.

At that time Sumedhā Hermit said "I will offer my life today. I make myself as a bridge on the mud and Dipankara Buddha with all the four lakh of monks let step on my body and not to step on the muddy place," and fell down on mud before Dipankara Buddha.

While Sumedhā Hermit falling down on the place, Hermit thought and said, "Though I can enter into Ramanagara as a Arahanta by ending craving (Kilesa) just now and I can't accross from reverse (sansara) like this faint ordinary feature and I'll show my power as I am a perfect man. I'll let all the creatures free from the reverse (sansara) by putting on raft (hpaun) of way to nirvana (me' gin) like Dipankara Buddha.

- (1) being a human
- (2) being a man
- (3) having perfection (parami) to be arahat
- (4) pray to Buddha with facing
- (5) being a hermit or a monk
- (6) having fully absorptive concentration
- (7) Dedication his life to Buddha
- (8) filling the pratice at perfection with

strong desire and ext..... eight categories were completed to the hermit that Dipankara Buddha saw about it. So that Dipankara Buddha standing

up in front of the hermit's head who laid down on mud and had given pronouncement (Bjadei) that if counted from Tharamanda world to the above of four asankhyeyyas and one hundred thousand world cycles(Kappa), the hermit would become Buddha named Gautama.

This relic hair wasn't the hair of Pacceka Buddha and Ariya Disciple only the relic hair of Omniscient one (Buddha) who abandon Nirvana which nearly got in hand and said prayer to be Buddha. It is the first verse in order to know the people and monks.

Opening of Second verse(Gātha) Fulfilment of Perfection (Parami)

After having prayed to attain Supreme enlightenment (Sammāsambuddha) at the feet of Dipankara Buddha, he worked done the pārami at the feet of twenty three Buddhas begining from Kondanna up to Kassapa and asked for to be preach (Bjadei).

Futhermore, Buddha to be of the future, fulfilled the three kinds of parami which are Samanya Pārami (fulfilment by giving off personal belongings), Opa Pārami (fulfilment by giving off body parts big and small), Paramahta Parami (fulfilment by offering his life) in all his successive rebirths.

In all his lives in the four asankhyeyyas and one hundred thousand world cycles (Kappa) he kept his concentration on his prayer to be Buddha and there was no life that did not fulfil parami. He fulfilled the perfection of giving (Dāna parami) in his lives of Akaiti Braman, Sinkha Braman, King Dainsaya, King Maha thudathana, Maha-Gawwainda Braman, King Naymi, King Sandakumara, Rich visasha, King Sivi and King Waysansaya.

Especially when he was a rabbit king in the Thatha-pandhita Jataka (play/zat), he leaped into the fire in order to donate his body and flesh to Thikya-min who appeared before him in the form of braman. He fulfilled Paramatta Parami by throwing away his life.

During his lives as King Elephant Silava, King Dragon Sampayya, King Dragon Buridha, King Elephant Saddan, King Zayaditha, King Taymi, King Alinasattu, he fulfilled Sila Parami.

Especially, He was King Dragon Sinkhapala in the Sinkhapala Jataka (play/zat). When the hunters pierced the dragon's body with sharpened iron rods to kill and carry him (to be died with iron rod), he did not lose temper or get angry. He practised his total patience of Paramatta Sila Parami by throwing his life.

He practised and fulfilled his Nekkhamma Parami during his lives as Prince Sawmanasa, Hahtipalathadotha and Prince Ayawgara.

Especially, he was king Sulasuta-thawma

in Sulasuta-thawma Jataka (Zat). He left the kindly life as if it was useless and valueless like spit and offered his life in practice and fulfilment of Paramatta-Nekkhamma-Pārami.

During his lives as Wisdom Viduya, Mahagawainda Braman, Wisdom Kudala, Wisdom Araka, Boddi Paravite, wisdom Mahawsakta, he practised and fulfilled the perfection of wisdom (Pannā-Pārami).

Especially, he was Wisdom Saynaka in the Satubata Jataka(Zat). In that life he brought the Cobra out from snake basket by his wisdom and offered his life to fulfilled Paramatta-Pannā-Pārami.

He fulfilled Viriya-Parami during his lives as King of peacock, Kahnadipayana hermit and Sawnya hermit.

Especially, he was King Janaka in the Mahajanaka Jataka(Zat). During that life when he was in the middle of the ocean without any hope in sight, he never gave up or lost spirit but kept swimming to and from practising Paramatta-Viriya-Pārami by risking his life.

He practised and fulfilled the perfection of patience (Khanti-Pārami) during his existence as King Silawa, Dama Deva, King Buffalo Maheinsayazarsariya and Maha Kinsana hermit.

Especially, when he was Khanti Wadi hermit, he did not show any anger to King Kalabu who stuck him with a sharp axe as a tree or log. He practised and fulfilled Paramatta-Khanti-Pārami by throwing

away his life.

When he was in the lives of King Quil, King Fish, Sacca Hermit and King Monkey Satudaw, he performed and fulfilled the perfection of truth (Thitsa-Pārami).

Especially, when he was king Maha-thuta-thawma, he kept his promise by coming back to Pawritharda and fulfilling Paramatta-Sacca-Pārami by offering his life.

He maintained and fulfilled his perfection of resolution (Aditthana Pārami) during his lives as Odonbara-wartha Bird, Rich Sul and Sahtupar harayarsaka hermit.

Especially, in the Mugapakkha Jataka (Zat). He was King Taymi. During that life he showed and proved that he loved Thabanyuta Wisdom more than his parents by staying silent for sixteen years, pretending to be dumb. He thus fulfilled Paramatta Aditthana Pārami by offering his life.

He fulfilled the perfection of loving kindness (metta Pārami) in the lives of Suvannasama King of Kings (Emperor) and King Stag Miga-Razar.

Especially, in the Akaikayaza Jataka, he was King Baikarit. In that life he abstained from making anybody frightened or worried. He fulfilled Paramatta-Mitta-Pārami by throwing away his life.

He practised Upakkha Parami during his lives as Sula Boddi hermit, Mardinga hermit. Specially, in the lawmahansa Jataka he was Lawmahansa hermit. In that life when he was sleeping using a human

skull as pillow in the grave yard, the villagers insulted him by spitting on him and other ways but he showed patience and disregard. He offered his life in the practise and fulfilment of Paramatta-Upakkha-Pārami.

Hence, to praise the practise of Haytu Sampada (practice on the basic pillars of wisdom for attaining Sammasambuddha Nana), Pahana Sampada (getting Ahthawekhaya nyan) and Nyarna Sampada (attaining Sammasambuddha Nana and all these were making of blessing).

This hair relics wasn't the hair of Pacceka Buddha and Savaka only the hair relics of omniscient one (Buddha) who abandon Nirvana which nearly got in hand and said prayer to be Buddha. It is the second verse in order to let the people and monks know.

Opening of the third verse(Gātha) Staying at seven places after attained Buddha

At this countless lives he fulfilled ten categories of perfections (parami) that enlarged by thirty in all his lives countinuously. At the third life before life of prince Sakdahta he was King Waysansaya and he offered large donation seven times by shaking the earth violently.

After King Waysansaya he was Setaketu deva in Tusita Deva, and stayed with full faculties till five hundred and seventy six million years.

All Buddha to be who had achieved pre-ordainment events made by Buddha (Bja-dei) didn't live with alive to the end because of eager to fulfil parami. Only in the second life he lived the whole his life to the end because he had already fulfilled parami.

At the time of thousand years before Buddha the rumour came out that Buddha would appear. Then all the devas from ten thousand universes made a solemn request to Setaketu deva that its time to appear as Buddha and to reborn in the human world. So he gave permission after he had seen the five kinds of seeing. Then the Deva had to come from Tusita Deva and had been taken pregnancy in Maya Devi's womb on the full moon day of Waso who was the queen of King Suddhodana of Kapilava town in Thekka country by dreaming with thirty two omens. (signs / Namates)

After ten months later of having pregnancy, queen Maha Devi went to Devadaha where the relations lived when the queen reached the place called Lumbini where was between two countries Kapilavattu and Devadaha, the queen entered into inngin forest in that place. While she was standing and handed the branch of inngin tree, the Bodhisatta (Buddha to be) was born on full moon day of Kason with full of wonderfuls by coming out two water

spouts and arising thirty two omens (signs) clearly.

When Bodhisatta was born, four Bramans named Thouthawatha accepted with golden net and four Celestial Lords from Satumaharit accepted with the skin of Panther and then all the people accepted with white cloth.

Bodhisatta stood on ground from people's hand and he looked at the appearing space beyond four directions of the compass and a thousand universes. Because didn't see any body who looks like himself, Braman was putting up the white umbrella, Thuyama deva was holding the Yaktialfly-whisk and all the rest of devas were holding the four edge dagger, They proclaimed that there was nobody like Bodhisatta in this world (Lawka). Bodhisatta walked seven steps to the north and stood at seventh step and proclaimed, " I am the highest noble in this world ".

After Bodhisatta was born, they came back to Kapilavattu without going to Devadaha. When they arrived at Kapilavattu, Karladevila hermit who was the teacher of King Suddhodana came to the palace to see Bodhisatta because of hearing the words that the Nats (devas) were saying.

King Suddhodana carried Bodhisatta to the front of Karladevila hermit in order to worship this hermit. But the Bodhisatta stood up on the hermit's head without praying him so that even the hermit had to pray to Bodhisatta. His father, king Suddhodana also prayed to his son who was recently born when he saw that wonderful event.

Karladevila hermit was also perfect in super natural knowledge (abein-njin) which can see forty worlds (Kappa) from front to west. He smiled because he saw that this Bodhisatta would be Buddha surely. He weeped because he saw that he couldn't worship to Buddha for he would have been at a jupa-boun.

At the fifth day after Bodhisatta was born that giving the name to him, let the eight Braman astrologists see Bodhisatta's fortune in the meeting of Brahmana. Thudhata Braman told that Bodhisatta must be Buddha surely by holding one finger up. All the rest seven Bramans told that the Bodhisatta was either King monarch (Cakka-Batti-Raja) or the Buddha by holding up two fingers each.

After the astrologists had predicted the Bodhisatta's fortune, they decided that the prince would make the welfare for all the creatures in world so that they named the prince "Sakdahta Kumara".

One month later after the Bodhisatta was born, celebrated a royal ploughing ceremony according to the custom of Tharkiwins Kings. Let the guardians look after the prince under the shade of Eugenia tree at the ceremony. While watching the ceremony they forgot the prince. At that time the prince was sitting and taking meditation (breathing in and out) and then he was getting the first absorption.

The shade of the Eugenia tree was still staying by natural circumference without moving as the sun. When his father, King Suddhodana saw that

wonderful event, he prayed second time to his son who was born only one month.

And then at the age of sixteen his father, King Suddhodana wanted to give him throne so that the king let the prince show his power of the technique of bow and arrow in order to please the Tharkiwins Kings. So forty thousand princesses were given to him. The prince enjoyed the wealth of Tharkiwins King (as Cakka-Votti-Raja) until twenty nine years together with Yasodhara princes at the golden palace.

One day when he went around in royal garden by coach that drive with four horses, he saw vision of four persons, the old aged, the sick, the dead and the monk who was created with super natural power by devas. He planned to be ordained as a monk himself because he was so frightful of this sight.

He went to the garden to bathe in the Mingalar pool. After taking bath in the mingalar pool, he changed his dress on the flat stone. While he was getting on the coach, he heard the news that gave birth of Yasodara Devi. At that time the prince said that it was binded him as eslipe. King Suddhodana named his grand son Yahulakumaya caused to that word eslipe.

At that midnight the Bodhisatta had slept a moment and when he woke up, he saw the princesses who serve him were sleeping without good looking. He wished to renounce the world because he thought that his palace was like a cemetery which throw corpses and like a burning house.

The prince called Sanda ama and told him to prepare Kantaka horse for renounce the world at that day. The horse was also so glad because of the prince preparing him for renounce the world so that it neight strongly but the Nats prevented that sound not to hear the people in the palace.

Bodhisatta went to Yasodhaya devi's bed room to see his son. The prince opened the door and stood only at the door sill and looked at his son.

The prince went down from the palace by riding the Kantaka horse and let Sanda ama hanging the horse's tail to renounce the world from the gate that was opened by the Nats at midnight on full moon day of Waso from Kapilavatthu country.

At that time Satan (Marnat) came and told prince to return back to palace for Sakya Yatana would arrive within seven days. But the prince did not accept it. After leaving the palace the prince eager to see Kapilavatthu country. According to the custom, it was no matter to look back for the Bodhisatta but he looked appearing Kapilavatthu that turned in front of him as polter's wheel. He went out to renounce the world by worshiped of Nats, Dragons and Gurudas.

The prince arrived at Anorma river only one night that far 30 yuzanas from three countries, Kapilavit, Devadaha and Kauliya. After the prince had taken omen of Anorma was meant that his life of monk also would not be inferior/ wicked, let his horse jump to other bank of Anorma river. When

he reached other bank of the river, stepping on sand pile, holding the magai and hair knot by the left hand and he cut his hair by the right hand with four edged dagger (Than-lje).

The rest hair was only two inch after cutting his hair by clockwise. The rest hair was no need to cut next and this two inch hair had still in all his whole life.

He threw his cutting hair together with magai up to the sky and said that if he would definitely become a Buddha the hair might still stay in the sky.

Thikyamin saw the hair which stayed in the sky about one juzana (13 miles) and accepted with jewell basket and then built Sulamani pagoda with emerald about three juzana high.

Thudavatha Braman who was at one time Bodhisatta's friend at the time of Kassapa Buddha said that my friend renounced the world today and offered eight materials of Buddhist monk (pareikhaja) together with sacred robe woven with lotus (Kyathingan) to Bodhisatta.

The Bodhisatta also changed into Buddhist monk by wearing this sacred robe and threw his sarong up to the sky by saying the words that if he would definitely become Buddha, it might still stay in the sky.

Gadhikara Braman accepted this sarong which stayed in the sky and built the pagoda named Dutha with jewells about twelve juzana high.

After he had made himself as a monk, let

Sandaamā together with Kantaka horse return back to country.

The Kantaka horse died by broken heart after the Bodhisatta disappeared from its sight and it became deva (Nat) at Tarvataintha Deva named Kantaka after Bodhisatta stayed as a monk in the mango-tree forest near the Anomar river for seven days, he entered into Yazaghol country that was thirty miles away in order to accept offered food only day by day.

The people from Yazaghol country saw Bodhisatta who was very good looking appearance and they thought that this was full moon or Thikya or Brahma so that the people reported to King Bainmithara.

Bodhisatta also after accepting food and came out from the country, he had his food under the shade of Pannawa mountain.

King Bainmithara also came out quickly from his palace and chased after the Bodhisatta. He found the Bodhisatta at Pannawa mountain and enquired about of Bodhisatta's race.

The king had so respect to Bodhisatta so that the king offered his throne to Bodhisatta but Bodhisatta refused to take the throne. Therefore the king requested the Bodhisatta that if he would become a Buddha came to his country first. Bodhisatta also accepted the King's request.

Then the Bodhisatta approached to Arlara hermit and Udhaka hermit to do eight attainments

state of meditation. After getting eight attainments state of meditation, he entered into Uruwaila forest. Even though there were five disciple to serve him who were Kondanna, Vappa, Bhadiya, Mahanam, Assaji, he practised the difficult practice (dou' kara sari ja) with frugality. He passed the days by having one grain of rice and one sasame seed per day. He also cut the nourishment at all time. Because of his doing austerities practised strongly, the Bodhisatta became thin and stunted and then disappeared thirty two distinctive features.

The Bodhisatta couldn't interested in meditation and he fell down on the ground because he was so tired. The Bodhisatta was in a doze nearly to death and Nats thought that he was dead. So Nats told to King Suddhodana that his son, Bodhisatta died without attaining Buddha. King Suddhodana believe that his son wouldn't die without becoming a Buddha.

After the Bodhisatta had practised the Dukkaracariya (difficult practice) for six years long, he realized that this practice wasn't the cause to become Buddha. The Bodhi satta went into town and village to accept the offering food and had nourishment. So that his complexion was like the gold colour and appeared thirty two distinctive features clearly.

Five disciples left Bodhisatta without paying service to him and went into Megadawon forest because they thought that Bodhisatta couldn't be Buddha. Among five disciples, Kondanna told that

Bodhisatta must be Buddha by putting up one finger and the rest four had predicted Bodhisatta's fortune by putting up two fingers.

After five disciples had left, Bodhisatta alone practised and when the time was going to become Buddha, he dreamed five facts at night small hour of the day on Kason la zan on the date of fourteen. After taking omen (namai) at dawn Bodhisatta said that he must surely become a Buddha that day, he approached to the foot of the Bodhi tree near Narinsara river and sat there by facing to the east.

At that time, Sujata who was the daughter of rich Thayna living at the edge of Uruwaila Block prayed to Bodhi tree to get baby. Because her wish was full, she cooked rice gruel food (milk-food) in order to offer to the Nat from this Bodhi tree.

When Sujata also sent her servant to clean the Bodhi tree, her servant found the Buddha sitting down at the Bodhi tree and she thought wrongly that the Bodhisatta was the Nat from Bodhi tree who showed himself, so that she replied to Sujata about this. Sujata was so pleased that she put milk food into the golden bowl which worth one lakh and she went to Bodhi tree and offered milk-food together with gold bowl to the Bodhisatta. Bodhisatta also accepted the offering milk food from Sujata. After the Bodhisatta went round the Bodhi tree with clockwise, he went down to Narinsara river. Bodhisatta bathed at the bank named Thupatouthta which every Buddha had bathed as usual. After he had a bath,

Bodhisatta had had the milk food of 49 fist full to the end. After having the milk food, Bodhisatta floated the gold bowl into the river owing that if he would definitely become Buddha let it flow up to the river. After the gold bowl had flowed up to the river about eighty cubit feet, it sank to the place of dragon country named Yinsanarika which lived King dragon Karla. It took place under three gold bowls which were used by Kassapa Buddha, Konagon Buddha and Kakusanda Buddha by making the sound "chin, chin".

When Karla King Dragon heard that sound, he woke up with praise that someone attained Buddha yesterday, today also had attained Buddha again and there were many human being Buddhas.

The Bodhisatta stayed at inngin forest near Narinsara river in the day. After taking worship of all the Nats, Brahmas, Dragons and Garudas, Buddha went to Maha Bodhi by the path of created by the nats at night. After the Bodhisatta had accepted eight bundle of grass offered by grass reaper named Suddhiya, Bodhisatta approached to Bodhi tree by the south, west, north and stood. Then he stood only at the east and said that the place was staple and destroyed the passion (Kilaysa) so that he spread the eight bundle of grass. At this moment Bodhisatta sat on Aparajita throne back at Bodhi tree and face to the east. And then he vowed (adhihtan) with four categories of perseverance that if he won't be Buddha, he never get up from this place.

At that time Thikyamin worshiped by blowing cornshell, Pinsathinka Nat worshiped by playing harp with sweet (Mingalar) songs, Thantuthita worshiped by making air with ruby fan, all the Nats worshiped with garlands and festoons. Thahanpati Brahma worshiped by putting up the white gem umbrella, heavy sleeper dragon (Karla dragon) worshiped by saying so many gratitude words.

Satan from Wathawutti Deva made a plan that Sakdahta Kumar wanted to over come my country and I couldn't pay to ever come. Satan proclaimed together with his armed soldiers by riding on Girimaykalar elephant. But he approached from the back of Buddha because he dared not come in front of Buddha. Although he threw with nine heavy weapons and rocks, because of Buddha's power and glory (dagou) the weapons changed into garlands, festoon and poulder of fragrance and couldn't shake even Buddha's robe. The satan and all his soldiers over whelmed on Buddha and ordered to stand up and get down from the throne. Because Buddha had filled practising uncountable perfections, he conquered Satan and his soldiers before sunset by let the earth shake strongly, let Girimaykalar elephant kneel down and let Satan and his soldiers run away.

After Buddhahood had conquered Satan together with all his soldiers.

After Bodhisatta had conquered Satan together with his soldiers, he attained Pubbenivasa Nana insight (wisdom) at night fall, attained Dib-

bacakkhu Supernatural insight at midnight, attained Asavakkhaya Nana inside at dawn. After he had thrown away all the Defilements (Kilesa), Bodhisatta attained Superme Englightenment (Samma sambuddha Nana) at the end of Pissavakhana Nana insight at dawn on fullmoon day of Kason. From that time Bodhisatta attained unrivalled Buddha (Sammāsambuddha) at the top of three kinds of world.

After Bodhisatha had attained Buddha (Sammāsambuddha) at dawn, Buddha said the ulter words of joys (exualtation/ Udankju) begining with "Anakajatisamsaram" as each and every Buddha had said. After Buddha said exualtation (Udankju) Buddha stayed on Aparajita throne for seven days by enjoying absorption infruition-mind (Phalasarnapat).

Buddha stayed in meditation that was Absorption in fruition on the Aparajita throne that was 150 feets from Bodhi tree. That palce was known as Bodhi Sattaha.

When Buddha sat on the Aparajita throne by meditation, some sprits (Nats) thought wrongly that Buddha did not give up the desire on jewel throne as he did not get the enlightenment. Buddha showed the power(Tagoe) by getting up into on the sky. And then he got down from sky and he stood at a little far, north, in front of jewel throne that the throne was the effort of fulfillment of perfection (parami) in four asankhyeyyas and one hundred thousand world cycles (Kappa). Buddha gazed at both the Bodhi tree and jewel throne for seven days. That place was

known as Anematetha Sattaha.

And then Buddha created a long golden bridge from east to west in the space that between jewel throne and his feet and he walked on that bridge the whole seven days. That place was known as Sinkamana Sattaha.

And then Buddha meditated on the Higher Teaching (Abidlamma) inside a beautiful jeweled chamber that created of sprits(Nat). That place was known as Yatanagaya Sattaha.

And then Buddha stayed in meditation for the whole week at the foot of Ajapala Bayan tree that lived goat-herds men far from eastern of Maha Bodhi tree. The Satan (Manet) said that he did not get any chance when he waited and followed to Prince Sakdahta (Buddha hood) for stopping that achieving of enlightenment.

At that time Buddha got the enlightenment so Buddha was freedom from his country. So Tanha, Rati and Raga (daughters of Manet) came to Buddha to disturb his meditation by dancing in the most seductive and charming maner. But Buddha just shut his eyes and continued his meditation.

At that time Brahmana Homhomka came and asked to Buddha about Brahma. But Buddha did not teach directly to him because he couldn't understand the sermon. So Buddha tought a verse to him. That place was known as Ajapala Sattaha.

And then Buddha went and meditated at the foot of another tree near the Mucalinda lake that far

from southeast of Bodhi tree. At that time, it was raining very heavily the Mucalinda dragon came and coiled around the Buddha's body and kept his hood over the Buddha's head so that Buddha was protected from getting wet by the heavy rain. When the rain stopped, the dragon became a young man and worshiped to Buddha. That place was known as Mucalinda Sattaha.

And then Buddha sat and meditated under a tree called the Rajayatana tree that a little far from south of Bodhi tree. After that Buddha accepted the Kyazu fruits, betel tree trunk twigs and water from Anawatta lake that offerings of Thakyamin. Buddha had the rice cakes and honey that offerings of two merchant brother, Taphussa and Bhallika with the sapphire alms-bowl that offerings of the four Celestial Lords from Sattumabariz Deva. That place was known as Rajayatana Sattaha.

Buddha gave the hair relics to the two merchant brothers, Taphussa and Bhallika at the place of Rajayatana, that was Buddha attained the enlightenment at the 49th day, fifth day of Warso. Buddha praised by stayed in meditation with intense concentration of mind. It is the third verse in order to let the people and monks know.

**Opening of fourth verse(Gâtha)
Buddha accepted offerings of
the King of Nats
(Thikyamin)**

Gautama Buddha stayed without washing the face, showering and having nourishment(alms-food) for forty nine days at the foot of a tree called Rajayatana by doing meditation with intense concentration of mind (jhana) for seven days and nights.

At the dawn of 49th day when Buddha wished to wash the face, the king of the Nats (Thikyamin) became aware of the wish and offered to the Buddha with Kyazu fruit, betel stick(twig frayed at one end to clean the teeth) and water from the Anawalta lake for washing the face at that time. Lord Buddha had the Kyazu fruits, washed his face and stayed at the foot of linlun tree of Rajayatana place.

It is the fourth verse in order to let the people and monks know that Lord Buddha was honoured for his equanimity with the offering of the king of the Nats (Thikyamin) at the place of Rajayatana and that the hair relic were given to the two merchant brothers, Tapussa and Bhallika at that place.

**Opening of fifth verse (Gâtha)
Buddha accepted four alms-bowls of
four celestial Lords from
Sattu-Mahariz
heaven**

After Buddha had finished washing the face and stayed under the Linlun tree of Rajayatana place, two merchant brothers, Taphussa and Bhallika with five hundred carts arrived from Mitzema at Pauwkhara vadi city of Okkalapa division for trade. This was near the Linlun tree of Rajayatana place that Buddha was meditationg.

They were stopped by an angel who had been the mother of Tapussa and Bhallika during their fifth last existence. After they made salution and due respects to the angel, she urged that Buddha who attained the supreme enlightenment and knowing the four Truths, was staying under the Linlun tree of Rajayatana. They were instructed by the angel to offer with rice cakes and honey to Buddha and be wealthy in their whole life by doing so.

The two merchant brothers were very joyful when they heard the words of the angel. So they went to the foot of Linlun tree that Buddha stayed and offered with rice cakes and honey in a gold cup. They told Buddha to accepted the offerings so that they should be wealthy in their whole life.

When they offered with rice cakes and honey

to Buddha, Lord Buddha thought that all previous Buddhas had not accepted by hand so what he should do because the lotus alms-bowl that offered by the Brahma called Gatekara was disappeared by law of nature. Buddha planned that how could he accept the rice cakes and honey.

As the four celestial Lords from Sathu-Mahariz heaven knew the wish of Buddha, they got down from four cardinal points. Buddha did not accept the emerald alms-bowl that offering of the four Celestial Lords from Sathu-Mahariz. They offered again with invaluable, green gram coloured, the four sapphire alms-bowl to Buddha.

Buddha accepted the four sapphire alms-bowl and piled them up. Buddha vowed that the four alms-bowl become to one with four obvious borders.

It was the fifth verse in order to let the people and monks know that the four Celestial Lords from Sathu-Mahariz had offered the Sapphire alms-bowl at the place of Rajayatana praised by non associated with other and that after accepting the offerings, Buddha gave to Taphussa and Bhallika the sacred hair.

Opening of sixth verse(Gâtha) Buddha having the rice cakes and honey that offerings of the two merchant brothers

Buddha had the rice cakes and honey which were offered by the two merchant brothers in which the invaluable, green gram coloured, the four sapphire alms-bowl that was offered by the four Celestial Lords from Sathu-Mahariz.

On full moon day of Kason, Buddha had the milk alms-food that was offered by Sujater, daughter of rich Sena, the mother of Yatha monk. Buddha did not have any nourishment until during forty nine days. But Buddha stayed without feeling of great thirst and hunger.

After Buddha had the milk alms-food on full moon day of Kason, Buddha had attained the supreme enlightenment (Sammāsambuddha Nana). For forty nine days, Buddha did not have anything. On the fifth day of Waso Buddha first had the rice cakes and honey that was offered by the two merchant brothers. Therefore they were first to be offered alms-food to Buddha.

Buddha was praised and honour that he stayed in meditation that was Absorption in fruition and he did not have any nourishment during full forty nine days. After that, Buddha had had the nourishment at the place of Rajayatana, he gave this hair relics to the two merchant brothers. It was the sixth verse in order to let the people and monks know.

**Opening of seventh verse(Gâtha)
Buddha taught two kinds
of refuge to Tapussa
and Bhallika**

After Buddha having rice-cakes and honey that offering of Tapussa and Bhallika, Buddha taught his Dhamma to them, they were first to be established two kinds of refuge (Saramnagon/ two venerable; the Buddha and Dhamma). They asked Buddha to please regarded as a lay devotee during as long as their lives lasts from that time.

Buddha was praised that he told exalted words to Tapussa and Bhallika with kind reception and he gave the hair relics to Tapussa and Bhallika, the lay devotees who were established the two kinds of refuge (Saramnagon) at Rajayatana place. It was the seventh verse in order to let the people and monks know.

**Opening of eighth verse(Gâtha)
Handing Over the Eight
Strands of Hair**

As such the two merchant brothers Taphussa and Bhallika who had become the first two pronged worship venerators in the world requested thus: From today onwards, what should we worship and pay respect? Please give us something to worship and pay respect.

The Lord Buddha then with his right hand stroked his head and plucked out eight strands of hair. And with the desire for the benefit of all people in future, he handed over the hair strands stuck to His hand to the two merchants saying thus: These strands of hair are for you to worship and pay respect to.

The fact that the Lord Buddha had handed over, at the seven-day sojourn of Rajayatana, eight hair strands to the two merchants who had become two pronged worship venerators, is mentioned in many a treatise. As such, the Lord Buddha for the long term benefit of all disciples offered the hair strands and we exorbitantly praise this act and to let all people know this accordance with what is mentioned in the treatise, this eight verse is recited.

**Opening of ninth verse(Gâtha)
The Construction of Stupa by
the Merchant Brothers
who had brought
the Hair Strands**

Due to the fact that the two merchant brothers Taphussa and Bhallika had the wish of the previous lives, they had the opportunity to offer food to the recently attained Buddha; they became the first ever disciples with two pronged worship veneration and received what was a part of the Buddha and what was actually a part of the Buddha and what was actually a replica of the Buddha i.e the eight strands of the Buddha's Hair. They then took the hair strands to their place in Paukkharavadi township known as Asitincana and enshrined them in the first ever stupa of the Gautama Buddha's era. By knowing thus the true story of Shwedagon stupa, this verse is recited in order to arouse the conviction of the wholesome disciples.

**Opening of tenth verse(Gâtha)
The Radiation of Brilliant Light from
the Hair Relics on every
sabbath day**

The stupa that had been constructed at Paukkharavadi town known specially as Asitincana radiated every sabbath day the brown colored light as if it were the living Buddha showing the way to wealth and peace. This is due to the fact that at the time of delivering the hair strands to the two merchant brothers Taphussa and Bhallika, the Buddha made a vow that "on each and every sabbath day, may the brown coloured light be radiated to offer peace and wealth to all beings present!" This verse is recited in order to proliferate the conviction of the wholesome disciples through the knowledge of this miraculous power of the Tigumba stupa.

Opening of eleventh verse (Gâtha) Showing that Shwedagon stupa is the First pagoda of the Buddha's Era

The Tigumba stupa constructed by the two merchant brothers Tapussa and Bhallika at Paukharavadi town known as Asitincana is the first among all the hair-enshrined stupas and those that enshrine other items of the Buddha.

Talking about the hair-enshrined stupas, it was been ninth month of Buddha attained enlightenment when he visited to Seingo (currently Sri Lanka) island. A stupa was constructed there enshrining the Buddha's hair that had been given to Mahasumana deity at Sumana cave mountain and was called Mahijingana.

• While sojourning at Veluvun monastery in Yazajo, at the request of Ashin Anuroda, Ashin Sobita, Ashin Padumotra, Ashin Gunasagara, Ashin Nyanapandita, Ashin Jevada, the six arahats for the benefit of those living in remote places near the ocean, the Buddha stroked his head to pluck out the hair and gave each of the arahats a strands of hair.

Out of the six arahats, Ashin Anuroda handed over the hair strand to Thikyamin at the place that out line area of the kingdom not very far from the ocean to construct a stupa there.

Ashin Padumotra again at the same area gave the hair strands to Manimekhala female fairy to construct a stupa there.

Ashin Gunasagara again at the same area (Pjisandari place) gave the hair strand to a boatswain to construct a stupa there.

Ashin Nyanapandita again at the same area gave the hair strand to the dragon king to construct a stupa there.

Ashin Jevada again at the same area gave the hair strand to seven boatswains of Damilan nationality to construct a stupa there.

This area having six stupa, so many for such an area, was accordingly named Kesavajana village.

In addition to these stupas, according to the vow of the Buddha: "when I passed away, may my teeth, hair and others fly above into the sky and be taken by deities so that they will construct a stupa each at every universe!, the relics flew above out of the burning pyre to become stupas.

Out of the stupas thus enumerated and those enshrining other items, only this Tigumba stupa is the first ever stupa of the teaching era of Gautama Buddha.

When the Buddha to be left his palace for a location where he could practise meditation, he cut his hair and threw it into the air along with the headwear, he made a vow saying that "if I would definitely become a Buddha, let this hang in the sky." The hair thus thrown up occupied an area of one yujana and hand there. The leader of the deities came and picked it up and built a stupa named Culamani.

This stupa was constructed not after the attainment of Buddhahood but before it.

The sarong which the Buddha-to-be wore also was thrown in the same way and with the same

vow. It was taken in the sky by Sahampati braman and a fully-jewelled stupa by the name of Dussa was constructed.

This stupa also was constructed not after the attainment of Buddhahood but before it.

So therefore only Culamani and Dussa stupas were constructed before the attainment of Buddhahood.

After the attainment of Buddhahood, however, only this hair-enshrined Tigumba stupa constructed by the two merchant brothers Tapussa and Bhallika is the first ever stupa. This fact is mentioned in Theraapadan, Inguttara Ekanipata, Jatakatti Athakatha Htupavunsa. Thus with the intention to proliferate the conviction of the wholesome disciples through the knowledge about this attribute of the Tigumba stupa, this verse is recited.

Opening of twelfth verse (Gâtha) The Wish

Although this homage process was done in various forms of praise, if there were no wish for the end of Asava, there would be no realization of Nibbana.

Only if there is the wish for the end of Asava, there would be the benefit of Nibbana accrued. This is stated in Diganikaya Sutpatheya. Although the five causes of sada, sila, suta, saga and panna are present, if there is no verbat or mental wish, whatever is wanted would not materialize.

All these are mentioned in Mijjima Nikaya Sincharupapatti Sutta Athakatha and as such Nibbana, the expiration of all sins and misdeeds, can be realized only through the ardent wish. Showing this

process, it is intended to let all obtain the benefits of Sabbinnuta Nana through natural bent and the wisdom that would end Asava, this twelfth verse is recited.

Conclusion

What has been done by way of giving definition in various forms of presentation in praise of Tigumba stupa is not in any way done without reference to religious treatises not it is an invention of the author.

It is taken out from such treatises as Buddhavumsa, Mahava, Theraapadan, Anguttara Ekanipatta, Jatattaki, Sarattha Dipani, Jinalinkara, Datuvumsa, Thupavumsa, etc.

Even if there is any deviation from what is said in those treatise, it should not be said that it is so. The reader should take it as it is mentioned in the treatises.

Ashin Nyanabivumsa Dhammasenapati, who has been proffered with five monasteries and three distinct awards by the owner of the white elephants and the life of his people, the builder of Amarapura city and palace there, the fair ruler of the country, on Tuesday, the third waxing day of Tazoungmon of the religious year 2337 and 1155 year by Myanmar calendar left Amarapura capital for hair-enshrined Tigumba stupa to pay homage and study all the available books on the stupa. Sayadaw then prepared the twelve verses about the origin the stupa in Myanmar language with the intention to let the readers understand more easily. The work was finished successfully with all the translations and elaborations.

End of the Paper prepared in praised of Tigumba Stupa.

PRAYER AND SHARING THE MERIT

The Tigumba Cetiya Treatise proffered by the Commander of the Dhamma, Great King of Dhamma the First Mounng Htaung Sasana Sayadaw when he visited the pagoda with the entourage of over one thousand monks, novices and laymen was printed by the Trustee Board of the Pagoda with the intention of making it available for all monks and laymen alike to respectfully study and note it for future generation. We wish that these various acts of merit be the good and sure support in our endeavour to get out of the samsara and reach Nibbana!

If we cannot get out of the revolving samsara, we wish that we would never get to any abode of suffering including niraya and get born in the vicinity of parents, teachers, families and friends who respect meritorious deeds and be able to heed their admonition.

Moreover, like the great Sariputta Htera, may we travel through the rough and tough road of smasara without hardship and complete with wholesome way of vocation!

We would like to share this merit to initially parents, teachers and friends of ours, and those deity guardians of ours; guardians of Singuttara hill; Tapussa, Balika, king Okkalapa and the king of Deities and Bramahs; and lastly those donors who repaired and rebuilt the Pagoda in the course of time till now.

May all of you receive this share of merit and be healthy and wealthy all the time!

တိဂုံဗုဒ္ဓစေတီယထောမနာဘူမိ

ရွှေတိဂုံစေတီတော်

နှစ် ၂၆၀၀ ပြည့်အထိမ်းအမှတ်

၁၃၇၃ခုနှစ် (သာသနာ ၂၅၅၅) ၂၀၁၂ခုနှစ်

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	ဥယျောဇဉ်	၅
၂။	ထူးစွစေတီ-ဖူးရပေပြီ	၁၁
၃။	နိဒါန်း	၁၅
၄။	တိဂုဗ္ဗ စေတီယထောမနာကျမ်း	၁၇
၅။	ပထမဂါထာအဖွင့် ဘုရားဆုတောင်းခန်း	၂၅
၆။	ဒုတိယဂါထာအဖွင့် ပါရမီဖြည့်တော်မူခန်း	၂၉
၇။	တတိယဂါထာအဖွင့် ဘုရားဖြစ်တော်မူ၍ သတ္တ သတ္တာဟ စံတော်မူခန်း	၃၄
၈။	စတုတ္ထဂါထာအဖွင့် သိကြားမင်း၏ ကွမ်းရိုး ဒန်ပူ စသည်ကိုအလှူခံခန်း	၅၂
၉။	ပဉ္စမဂါထာအဖွင့်စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးလေးပါး သပိတ်လေးလုံးကို အလှူခံတော်မူခန်း	၅၃
၁၀။	ဆဋ္ဌမဂါထာအဖွင့် ကုန်သည်ညီနောင်တို့၏ ပျားမုန့်ဆုပ်စသည်ကို သုံးဆောင်တော်မူခန်း	၅၆
၁၁။	သတ္တမဂါထာအဖွင့် ကုန်သည်ညီနောင်တို့အား ဒွေဝါစိက သရဏာဂုံပေးတော်မူခန်း	၅၈
၁၂။	အဋ္ဌမဂါထာအဖွင့် ဆံတော်ရှစ်ဆူပေးတော်မူခန်း	၅၉
၁၃။	နဝမဂါထာအဖွင့် ကုန်သည်ညီနောင်တို့ ဆံတော်ကိုဆောင်ယူ၍ စေတီတည်ခန်း	၆၀
၁၄။	ဒသမ ဂါထာအဖွင့် ဆံတော်မှဥပုသ်နေ့တိုင်း နီလရောင်ခြည်ကွန်မြူးတော်မူခန်း	၆၁
၁၅။	ကောဒသမဂါထာအဖွင့် ရွှေတိဂုံစေတီသည် ဤဘုရားသာသနာ၌ အဦးအစဖြစ်ပုံပြသောအခန်း	၆၂
၁၆။	ဒွါဒသမဂါထာအဖွင့် ဆုတောင်းခန်း	၆၆
၁၇။	နိဂုံး	၆၇
၁၈။	ဆုတောင်းအမျှဝေ	၆၉

ဥယျာဇဉ်

ဇေယျတုသဗ္ဗမင်္ဂလံ။ ။ ဘုရားငါးဆူပွင့်တော်
မူမည့် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင် လေးဆူမြောက်ဖြစ်သော ဂေါတမ
မြတ်စွာဘုရားသည် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခု၊ ကဆုန်လ
ပြည့်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရရှိကာ ဘုရား
အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့ပြီး သတ္တသတ္တာဟ (ခုနစ်ရက်
ခုနစ်လီ ၄၉ ရက်တိုင်တိုင်) ဝိမုတ္တိရသကို ခံစားတော်မူ၍
နောက်ဆုံးသတ္တာဟဖြစ်သော ရာဇာယတနလင်းလွန်းပင်
ရင်း၌ စံတော်မူစဉ် တပုဿ၊ ဘလ္လိက ကုန်သည်ညီနောင်
တို့ ကပ်လှူသော မုန့်ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူကာ ဆံတော်
များကို ချိုးမြှင့်တော်မူသော အချိန်ကာလမှာ မဟာသက္ကရာဇ်
၁၀၃-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း ၅-ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ဖြစ်လေသည်။

တပုဿ၊ ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့ ပင့်ဆောင်
လာသော ဆံတော်မြတ်များကို ဌာပနာထားလျက် ဥက္ကလာပ
မင်းကြီးက အကြီးအမှူးပြုကာ နတ်လူအများ ပေါင်းစု
အားဖြင့် ဒီဝကေသဓာတုစေတီမည်သော ရွှေတိဂုံစေတီ
တော်ကို တည်ထားပူဇော်ပြီးစီးသည်မှာ မဟာသက္ကရာဇ်
၁၀၃-ခု၊ တပေါင်းလပြည့်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ဖြစ်ပါသည်။ ယခု
သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၅၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၃- ခုနှစ်
တွင် စေတီတော်ကြီးအား တည်ထားကိုးကွယ်မှုပြုခဲ့သော
သက်တမ်းကာလမှာ နှစ်ပေါင်း (၂၆၀၀) ပြည့်မြောက်ပြီ
ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်(၂၆၀၀)ပြည့်မြောက်သော ယခုနှစ်တွင်ရွှေတိဂုံ စေတီတော်မြတ်ကြီးအား ဗုဒ္ဓပူဇာ၊ ဓမ္မပူဇာ၊ သံဃပူဇာဟု ဆိုအပ်သော ပူဇော်ခြင်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တမူထူးခြားစွာ ပူဇော်မှုပြုရန် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဂေါပက အဖွဲ့က ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

စေတီတော်ဂေါပကအဖွဲ့မှ နှစ်စဉ်သာသနာပြု လုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် ကျင်းပပြုလုပ်မြဲဖြစ်သော စေတီ ယင်္ဂီဏပရိယတ္တိ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟစာလျောက်မေးပွဲကြီး၏ ဩဝါဒါစရိယ၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ညောင်တုန်းပါဠိတက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက် လှရတနာကျောင်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တနာရဒါ ဘိဝံသ (သ.စ.အ.ဝဋ်သကာ) အရှင်သူမြတ်က စေတီတော် ကြီးနှင့် ပတ်သက်၍ ချီးကျူးဖွဲ့ဆိုပူဇော်ထားသည့်ပထမ မောင်းထောင် သာသနာပိုင်ဆရာတော်ကြီး ရေးသားခဲ့သော တိဂုံမုစေတီယ ထောမနာကျမ်းအား ရှေးဟောင်းကျမ်းစာ အဖြစ်မှ အများပြည်သူဖတ်ရှုနိုင်စေရန် မြန်မာစကားပြေ ဖြင့် ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ချိသင့်ကြောင်း ဩဝါဒပေး ညွှန်ကြားတော် မူခဲ့ပါသည်။

စေတီတော်ဂေါပကအဖွဲ့သည် ဆရာတော်၏ ဩဝါဒကို အလေးအနက်ခံယူကာ ပထမမောင်းထောင် သာသနာ ပိုင်ဆရာတော်ကြီး၏ ကျမ်းစာအားစေတီတော် ကြီးသို့ လာရောက်ကြသော မြန်မာတိုင်းရင်းသားများ သာမက နိုင်ငံခြားသားစဉ်သည်များ ဖတ်ရှုလေ့လာနိုင်စေ ရန် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပူးတွဲပြန်ဆိုရေးသား၍ ရွှေတိဂုံ

စေတီတော် နှစ် ၂၆၀၀ ပြည့်ပွဲတော်အမိ ဖြန့်ချိထုတ်ဝေရန် ဆုံးဖြတ်ချမှတ်ခဲ့ပြီး အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်သော အဖွဲ့ ကို ဖွဲ့စည်းရေးသားပြန်ဆိုစေခဲ့ပါသည်။

- (၁) ဦးဝင်းကြိုင် အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်
ရုံးအဖွဲ့မှူး
- (၂) ဦးမောင်မောင်ဦး အဖွဲ့ဝင်
ဘာသာပြန်ကျမ်းကျင်သူ
- (၃) ဦးအောင်စိုး အဖွဲ့ဝင်
ဌာနစုမှူး (ပြတိုက်/ပြခန်းဌာန)
- (၄) ဦးစိုးဝင်း အဖွဲ့ဝင်
ဌာနစုမှူး (အတွင်းရေးမှူးဌာန)
- (၅) ဦးအောင်မြင့်ထွန်း အဖွဲ့ဝင်
ဌာနစိတ်မှူး (ပြတိုက်/ပြခန်းဌာန)
- (၆) ဦးနိုင်ဝင်းအောင် အဖွဲ့ဝင်
ကွန်ပျူတာ-၁ (အတွင်းရေးမှူးဌာန)

ဆရာတော်ကြီး၏ တိဂုံမုစေတီယ ထောမနာဂါထာ များသည် ပါဠိ စာပေ၊ ရှေးဟောင်းမြန်မာစာ စကားပြေများ နှင့် ရေးသားတော်မူခဲ့သောကြောင့် မျက်မှောက်ခေတ်လူ အများအနေဖြင့် ဖတ်ရှုရန် ဝန်လေးနေမည်ဖြစ်သကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုရာတွင်လည်း အခက်အခဲမဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်၍ မူရင်းကျမ်းစာကျောရိုးနှင့် ရေးသားသူ၏ ရည်ရွယ် ရင်း မပျက်စေဘဲ မျက်မှောက်ခေတ်သုံး မြန်မာဝေါဟာရ ဖြင့် ပြန်လည်ဆက်စပ် ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ထိုစာမူကို

အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကာလအပိုင်းအခြားမှာ (၉-၅-၂၀၁၁) တွင် စတင်ခဲ့ပြီး (၂၇-၉-၂၀၁၁) တွင် ပြီးမြောက်သောကြောင့် ကွန်ပျူတာ စာမူ အချောရိုက်နှိပ်ပြီးစီးအပ်နှံနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ရေးသားနေစဉ် ကာလအတွင်း မြန်မာစကား ပြေဖြင့် ရေးသားခြင်း၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ရေးသားပြန်ဆိုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှင်ဆရာတော်များဖြစ်ကြသော ဒေါက်တာသုန္ဒရာဘိဝံသ (သ.စ.အ.ပါဠိပါရဂူ)နှင့် ဒေါက်တာပဝရာဘိဝံသ (သ.စ.အ)၊ နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်ဆရာတော်ကြီးများထံ လျှောက်ထားသြဝါဒခံ အကြံဉာဏ်များရယူပြီးရေးသားပြန်ဆိုမှု ပြုခဲ့ကြပါသည်။

ပထမမောင်းထောင် သာသနာပိုင်ဆရာတော် ဘုရားကြီး ရေးသားစီရင်တော်မူသော တိဂုံဓမ္မစေတီယထောမနာကျမ်းသည် ဆရာတော်ကြီး၏ ကျယ်ဝန်းနက်ရှိုင်းသော ဉာဏ်ပညာဖြင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီး၏ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော ဂုဏ်တော်အနန္တကို ချီးမွမ်းဖွဲ့ဆိုကာ ပူဇော်ကန်တော့သော ကျမ်းစာဖြစ်သောကြောင့် မည်သို့ပင် ကြိုးစားအားထုတ်၍ မြန်မာစကားပြေ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာတို့ဖြင့် ရေးသားပြန်ဆိုသော်လည်း လစ်ဟာအားနည်းချက်များစွာရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာတော်စည်ပင်ပြန့်ပွားရေး၊ ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား

ထောမနာပြု ပူဇော်နိုင်ရေးအတွက် အခွင့်အခါသင့်၍ စွမ်းနိုင်သမျှ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် အမှားအယွင်းများပါရှိပါက သည်းခံခွင့်လွှတ်ပါရန် ကြိုတင်၍ တောင်းပန်အပ်ပါသည်။

ဤတိဂုံဓမ္မစေတီယ ထောမနာကျမ်းစာအား ရေးသားပြန်ဆိုမှုနှင့် ပတ်သက်၍ လိုလေသေးမရှိအောင် အကြံပြုဦးဆောင်မှုပေးခဲ့သော ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များ၊ ဘာသာပြန်ကျွမ်းကျင်သူ ဦးမောင်မောင်ဦး၊ ခေါင်းဆောင်သောအဖွဲ့၊ မြန်မာစကားပြေနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာရေးသားပြန်ဆိုရာတွင် အခက်အခဲမရှိစေရန် ကူညီရေးသား သြဝါဒပေးတော်မူခဲ့ကြသော ဒေါက်တာသုန္ဒရာဘိဝံသ (သ.စ.အ.ပါဠိပါရဂူ)၊ ဒေါက်တာပဝရာဘိဝံသ (သ.စ.အ)၊ နိုင်ငံတော်ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင်၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ် မထေရ်အရှင်မြတ်တို့အား ဂေါပကအဖွဲ့က အထူးကျေးဇူးဥပကာရတင်ရှိပါကြောင်း စေတီတော်ကြီး၏ သမိုင်းတွင် မော်ကွန်းတင်အပ်ပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဂေါပကအဖွဲ့

ထူးစွာ စေတီ - ပူးရပေပြီ

မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ စေတီဟူသမျှသည် အံ့ချီးဖွယ်ရာစေတီများဖြစ်ကြ၏။ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်များဖြင့် မွမ်းထုံထားသောကြောင့်ဖြစ်ပါ၏။ ထိုစေတီဟူသမျှတွင် ဤရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးသည်ကား အလွန်အလွန်ကမ္ဘာ့အံ့ချီးဖွယ်ရာဖြစ်သလို သာသနာ့အံ့ချီးဖွယ်ရာ စေတီတော်ကြီးလည်းဖြစ်ရသည်။ ယင်းသို့ အံ့ချီးဖွယ်ရာဖြစ်ရသည်မှာ အကြောင်း (၇) ချက်ရှိ၏။ ထိုအကြောင်း (၇) ချက်မှာ -

- (၁) ဘုရားဖြစ်ပြီးမှတည်ထားသောဆံတော်၊ ဓာတ်တော်စေတီဟူသမျှတွင်ပထမဦးဆုံးစေတီဖြစ်ခြင်း။
- (၂) စေတီတော်တွင် သက်ရှိသဖီဝဆံတော်များ ကိန်းဝပ်စံပယ်တော်မူခြင်း။
- (၃) ဆံတော်ကိန်းဝပ်ရာ စေတီတော်ပုံတော်အချိုးအစား ပြေပြစ်ကျနသပ္ပာယ်တော်မူခြင်း။
- (၄) ဘုရင်မင်းမြတ်နှင့် ဂေါပကအဖွဲ့တို့က ဓေတ်အဆက်ဆက်တွင် စေတီတော်ကြီးအား ကြည့်ညှိဖွယ်ဖြစ်အောင်ဘက်စုံစီမံဆောင်ရွက်ပေးကြခြင်း။
- (၅) ဘုရားဖူးပရိတ်သတ်များ၏ ကုသိုလ်ဒါနများ အမြဲမပြတ် မွမ်းထုံထားခြင်း။

(၆) မြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မအသံများဖြင့် အမြဲ တမ်းလွမ်းခြုံထားခြင်း။

(၇) ရှေးဟောင်းသမိုင်းဝင် ယဉ်ကျေးမှုအမွေ အနှစ်များ စုံလင်စွာတည်ရှိခြင်းတို့ဖြစ်ပေ သည်။

ယင်းသို့သော အံ့ချီးဖွယ်ရာအကြောင်း(၇)ချက် တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးသည် အထက် ပစ္စယံစေတီရံပေါင်း(၆၈)ဆူ၊ ဆီမီးခုံစေတီရံပေါင်း (၈၂) ဆူတို့၏ အလယ်တွင်ဉာဏ်တော်အမြင့်(၃၂၆)ပေမြင့်လျက် တည်ရှိသည်။ ရွှေတောင်ငယ်များအကြား ရွှေတောင်ကြီး ပေါ်ပေါက်နေသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။

ဤသို့သော ကြည်ညိုဖွယ်ရာမျိုးစုံနှင့် ပြည့်စုံ နေသော ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး၏ ခိုင်မာတိကျသော သမိုင်းမှတ်တမ်းကို ဘိုးတော်မင်းတရားကြီးလက်ထက် သာသနာပိုင် ပထမမောင်းထောင်ဆရာတော်ကြီးသည် သာသနာသက္ကရာဇ်(၂၃၃၇)ခုနှစ်တွင် ပါဠိ+မြန်မာနှစ် ဘာသာဖြင့် ပေမူ၌ရေးသားစီရင်ခဲ့၏။ ပိဋကတ်ဗျူဟာ အဖွဲ့သည် သာသနာသက္ကရာဇ်(၂၅၂၄)ခုနှစ်တွင် ပေမူမှ ပုံနှိပ် အဖြစ်သို့ ရောက်အောင်ပူဇော်ခဲ့၏။ သို့သော်အခြား ကျမ်းစာများနှင့် တွဲဖက်ဖော်ပြထားသဖြင့် ကျယ်ပြန့်မှု ကားမရှိပေ။

သာသနာသက္ကရာဇ် (၂၅၅၅)ခုနှစ်သည် ရွှေတိဂုံ စေတီတော်ကြီး တည်ထားသောသက်တမ်းတော်နှစ်

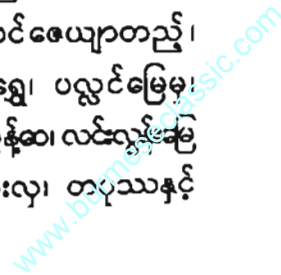
ပေါင်း(၂၆၀၀)ပြည့်မြောက်သော နှစ်ဖြစ်၏။ ထိုနှစ် (၂၆၀၀) ပြည့်အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဂေါပကအဖွဲ့က ဤရွှေတိဂုံစေတီတော်သမိုင်းကို မြန်မာ+ အင်္ဂလိပ်နှစ်ဘာသာဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ သက်ရှိဆံတော်(၈)ဆူ ချီးမြှင့်ပေးခဲ့ခြင်း မေတ္တာတော်အရင်းခံသော ဤရွှေတိဂုံစေတီတော်၏ သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဂုဏ်မေတ္တာဂုဏ်ရောင်ခြည်များ သည် အထက်ကောင်းကင်မှ သူရိန်နေမင်း၏ နေရောင်ခြည် ပမာ ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားများအပေါ်သို့ ကျယ်ပြန့်စွာကျ ရောက် ပြန့်နှံ့သွားမည်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းသို့သော ဗုဒ္ဓရောင်ခြည် မေတ္တာရောင်ခြည်ကို ခံယူရသဖြင့်ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားများလည်း ငြိမ်းချမ်းသာယာသော ကမ္ဘာကြီး၌ နေထိုင်ကြပေမည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဘုရားရှိခိုး

ရှေးဆရာတို့၏ “ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဘုရားရှိခိုး” ကို ရွတ်ဆိုပြုလျက် “ထူးစွ စေတီ-ဖူးရပေပြီ” အမှာစကား ဖြင့် ဂေါပကအဖွဲ့၏ ဤရွှေတိဂုံစေတီတော်သမိုင်းစာအုပ် ကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကြိုဆိုရပါသည်။

အောင်ကြောင်းမင်္ဂလာ၊ အောင်ဇေယျာတည့်၊ မဟာမုနိ၊ တုမရှိလျှင်၊ ဗောဓိညောင်ရွှေ၊ ပလ္လင်မြေမှ၊ လှည့်ရွှေစိုးစံ၊ သတ်ဌာနံတွင်၊ ခက်လှည့်ညွန့်ဆ၊ လင်လှည့်ဆွေ၊ ဝယ်၊ နေ့စဉ်အခါ၊ ဥက္ကလာမှာ၊ သမ္ဘာထူးလှ၊ တပုဿနှင့်

ဘလ္လိကမောင်၊ ညီနှင့်နောင်တို့၊ ဘုန်းခေါင်းထံပါး၊ ရောက်
လာငြား၍၊ နှစ်ပါးမွေးထုံ၊ သရဏဂုံနှင့် ရှစ်စုံဆံမြတ်၊
သရီခါတ်ကို၊ ရလတ်သောခါ၊ မင်းမြတ်စွာနှင့်၊ ဒေါအများ၊
မိုးသိကြားတို့၊ ကြိုးစားမယုတ်၊ လွန်အားထုတ်၍၊ သီရိတံ
တောင်တွင်၊ တိဂုံရှင်ကို၊ ဖူးမြင်စေငှာ၊ ဌာပနာ၏။

ရှေးခါရိပ်မြို့၊ စံကြတုံသည်၊ သံ-ဂုံ-ပ ရှင်၊ ထွဋ်
သခင်တို့၊ နောင်လျှင်မြော်ဆ၊ ကောင်းကျိုးရဖို့၊ ဓမ္မကရိဏ်၊
ခြောက်ရောင်ဆိုင်နှင့်၊ သင်းပိုင်ရေသနပ်၊ ဆန်းစွာလုပ်သည့်၊
လက်ဆုပ်တောင်စေး၊ ဂုဏ်ရောင်ပြေးလျက်၊ ကြိုင်မွေး
ပျံ့သင်း၊ ဤတောင်မင်း၌၊ သီတင်းသုံးရာ၊ မှန်ခဲ့ပါ၏။

လေးဖြာစုံပုံ၊ လေးခါတ်စုံသား၊ တိဂုံဆံရှင်၊ မြတ်
သခင်ကို၊ အိပ်လျှင်ရှိခိုး၊ နိုးလျှင်မိဋ္ဌာန်၊ ပြည်နိဗ္ဗာန်
ကို၊ အမှန်ရောက်ရပါလိုသော မြတ်ရှင်စော၊ ဩကာသ၊
ဩကာသ၊ ဩကာသ။

အရှင်နာရဒါဘိဝံသ (လှရတနာ)

နိဒါန်း

လေးဆူဓာတ်ပုံရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးသည်
ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ကျက်သရေ
ဆောင် ပုံရိပ်ဖြစ်သလို မြန်မာလူမျိုး ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ
ဝင်တို့၏ ပြယုဂ်သဖွယ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား မဟာသက္ကရာဇ်
(၁၀၃) ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထား ကိုးကွယ်ခဲ့သည်ဟု
မှတ်တမ်းများအရ ယခုအခါစေတီတော်မြတ်ကြီး၏ သက်
တမ်းတော်မှာ နှစ်ပေါင်း (၂၆၀၀) ပြည့်မြောက်ပြီဖြစ်ပါ
သည်။

နှစ်ပေါင်း (၂၆၀၀) အတွင်း စေတီတော်ကြီးနှင့်
ပတ်သက်သော သမိုင်းအထောက်အထား၊ မှတ်တမ်း
အကြောင်းအရာတို့ကို ပါဠိပိဋကတ်တော်များ၊ ရာဇဝင်စာ
ဟောင်းစာပေများတွင် ပညာရှင်အသီးသီးတို့က ပါဠိဘာ
သာ၊ မြန်မာစကားပြေ၊ ပျို့၊ ရတု၊ လင်္ကာစသည်တို့ဖြင့်
ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံမှ ရေးသားဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။

သာသနာပိုင် ပထမမောင်းထောင်ဆရာတော်
ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူသော ဤတိဂုံစေတီယထောမ
နာကျမ်းသည် ပါဠိဂါထာ၊ မြန်မာစကားပြေနှစ်မျိုးရော
နှော၍ ရေးသားပူဇော်ခဲ့သော ကျမ်းစာဖြစ်ပြီး ရှေးဟောင်း
ပေစာများတွင် တိမ်မြုပ်နေခဲ့ရာ ပိဋကဗျူဟာအဖွဲ့ကသမုမှ
သည် ပုံနှိပ်မှုအဖြစ်သို့ ဖော်ထုတ်ပေးခဲ့ပါသည်။

ထိုသို့ဖော်ထုတ်ရာတွင် မူလကျမ်းပြုဆရာတော် ရေးသားမှုအတိုင်း ရှေးဟောင်းမြန်မာစကားပြေရေးထုံးဖြင့်သာ ပုံနှိပ်ဖော်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ အခြားသောကျမ်းစာနှစ်စောင်နှင့် တွဲဖက်၍ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြထားသဖြင့် ပေါ်လွင်ထင်ရှားမှုမရှိ၊ စာပေသုတေသီပညာရှင် အနည်းငယ်၏ လက်ထဲတွင်သာ သိရှိဖတ်ရှုလေ့လာနေကြပြီး ရဟန်းရှင်လူ အများပြည်သူ မသိရှိဘဲဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ယင်းသို့ အများပြည်သူလက်ဝယ်တွင် မသိရှိမဖတ် ရှုနိုင်ခဲ့သည့် သာသနာပိုင် ပထမမောင်းထောင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ရှေးဟောင်း စာကောင်းပေမ္မန် လက်ရာတစ်ခု ဖြစ်သော တိဂုံဓမ္မစေတီယထောမနာကျမ်းစာကို စေတီတော် မြတ်ကြီးအား ဓမ္မပူဇော်မှုပြုသော အနေအားဖြင့်လည်းကောင်း ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူအများ ဖတ်ရှုလေ့လာကြည့်ညှိ နိုင်စေရန်လည်းကောင်း စေတီတော်ကြီးသို့ နိုင်ငံရပ်ခြားမှ လာရောက်လေ့လာသူများ လေ့လာသိရှိနိုင်စေရန်လည်းကောင်း ရည်ရွယ်၍ ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီး၏ နှစ် (၂၆၀၀) ပြည့်အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဂေါပကအဖွဲ့မှ မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်နှစ်ဘာသာဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။

တိဂုံဓမ္မစေတီယထောမနာကျမ်း

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ထီးဆောင်းမင်းများသခင် ရတနာအပေါင်းတို့ အရှင် ဖြစ်တော်မူသော ရာဇဓမ္မအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူပြီး မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇာ နာမံတံဆိပ်တော်ရှိ တော်မူ၍ အမရပူရရွှေနန်းတည် သာသနာပြုတိုင်းပြုပြည်ပြု ဆင်ဖြူများအရှင် ဘဝရှင်မင်းတရားကြီး၏ ဆရာတော်ဖြစ်သော နာမံတံဆိပ် သုံးကြိမ်တိုင်ရရှိတော်မူသော “ဉာဏာဘိဝံသဓမ္မသေနာပတိ” မထေရ်သည် သာသနာတော် ၂၃၃၇ ခု၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၁၅၅ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၃ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့တွင် ရဟန်းရှင်လူ တစ်ထောင်ကျော် အခြံအရံနှင့်တကွ အမရပူရ ရွှေပြည်တော်ကြီးမှ ရွှေတိဂုံစေတီတော်သို့ အဖူးအမျှော်ရောက်၍ အထူးထူးသောကျမ်းဂန်တို့မှလာသော ဆံတော်ဓာတ် အတ္ထုပ္ပတ္တိအခြင်းအရာအားဖြင့် ချီးမွမ်းထောမနာသော တိဂုံဓမ္မစေတီယ ထောမနာ (၁၂) ဂါထာကို သူတော်ကောင်းတို့အား ကုသိုလ်ကောင်းမှု ဖြစ်ပွားစေခြင်းအလို့ငှာ ပါဠိ၊ မြန်မာ မှန်ကန်စွာရေးသားထားပေသည်။ သူတော်ကောင်းတို့ မှတ်သားလေ့ကျက်ဆောင်ရွက် ကုသိုလ်ပါရမီဖြစ်ကြစေကုန်သတည်း-

(၁) ယောဒီပင်ကံရမူလမ်း၊ ပင်ဟတ္ထဂတံ ဝဇီ၊
 သမ္မာသမ္ဗောဓိ၊ ဟကမ်၊ ဝဇ္ဇေ တဿ သီရောရဟံ၊
 (ပထျာဝတ္ထဂါထာ)

အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည် ဒီပင်ကံရာဘုရားရှင် ခြေ
 တော်ရင်း၌ သဗ္ဗညုဘုရားဆုကို အလိုရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍
 လက်တော်သို့ ရောက်လုဆဲဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို
 စွန့်ပယ်တော်မူလေပြီ။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဦးခေါင်းတော်
 ၌ ရောက်သောဆံတော်ဓာတ်ကို အကျွန်ုပ်သည် ရှိခိုးပါ၏
 ဘုရား။

(၂) ပူရေတွာ တေဓိသမ္မာရ - မသေသံ ယော အနတ္တရံ၊
 အလတ္ထ ဗုဒ္ဓတ္ထံ တဿ၊ ကေသဓာတုဝရံ နမေ၊
 (ပထျာဝတ္ထဂါထာ)

အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏
 အဆောက်အဦး ပါရမီအပေါင်းကို အကြွင်းမဲ့ဖြည့်တော်မူ
 ပြီး၍ အတုမရှိသော ဘုရားအဖြစ်ကို ရတော်မူလေပြီ။ ထို
 ဘုရားရှင်၏ ဆံတော်ဓာတ်မြတ်ကို အကျွန်ုပ်သည်ရှိခိုးပါ
 ၏ ဘုရား။

(၃) လဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓတ္ထံ ဆဌာန - မတိက္ကမ္မ ပဝေဒယံ၊
 ဝိမုတ္တိ ရာဇာယတနေ၊ တဿ ကေသဝရံ နမေ၊
 (ရကာရဘကာရဝိပုလာ ပထျာဝတ္ထဂါထာ)

အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်ကိုရတော်
 မူပြီး၍ ခြောက်ပါးသောဌာနကို လွန်တော်မူ၍ ခုနစ်ခု
 မြောက်သော လင်းလွန်းပင်ရင်း၌ ဖလသမာပတ်ကို ခံစား
 တော်မူလေပြီ။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဆံတော်မြတ်ကို
 အကျွန်ုပ်သည် ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

(၄) တတ္ထ သတ္ထဒတ္ထိယဗ္ဗိ၊ နာဂလတံ ဟရိတကံ၊
 အနောတတ္ထောဒကံ ဘုဗ္ဗိ၊ ဝဇ္ဇေ တဿ သီရောရဟံ၊
 (ရကာရဝိပုလာ ပထျာဝတ္ထဂါထာ)

အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည် ထို ရာဇာယတန
 သတ္တာဟ၌ သိကြားမင်းလှူသော ကွမ်းရိုးဒန်ပူကိုလည်း
 ကောင်း၊ ကြဇုသီးကိုလည်းကောင်း၊ အနဝတတ်ရေကိုလည်း
 ကောင်း သုံးဆောင်တော်မူလေပြီ။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏
 ဦးခေါင်းတော်၌ရောက်သော ဆံတော်ကို အကျွန်ုပ်သည်
 ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

(၅) တဒါ မုဂ္ဂသေလပတ္တံ၊ မဟာရာဇူဟိ ဒိန္နကံ၊
 တထာဂတော ပဋိဂ္ဂကို၊ ဝဇ္ဇာမိ တဿ သီသဇံ၊
 (ရကာရဗိပုလာ ပထျာဝတ္ထဂါထာ)

အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရာဇာယတနသတ္တာဟ
 ဝယ်နေတော်မူသောအခါ၌ စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး
 လေးပါးတို့လှူအပ်သော ကျောက်ညိုသပိတ်ကို ရှေးဘုရား
 တို့ကဲ့သို့ အကျင့်ရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍ ခံတော်မူလေပြီ၊
 ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဦးခေါင်းတော်၌ဖြစ်သော ဆံတော်ကို
 အကျွန်ုပ်သည် ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

(၆) တဒါ ဒိန္နံ ဒေဘာတိက - ဒေနဟိ မဂပိက္ခိကံ၊
 ပရိဘုဉ္ဇေသိ မန္တုပ္ပိ၊ တဿ သီသသိရိ နမေ၊
 (တကာရဗိပုလာ ပထျာဝတ္ထဂါထာ)

အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရာဇာယတနသတ္တာ
 ဟဝယ်နေတော်မူသောအခါ၌ တပုဿ၊ ဘလ္လိကညီနောင်
 နှစ်ဦးတို့ လှူအပ်သော ပျားမုန့်ဆုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ မုန့်
 ကြွက်ကျစ်ကိုလည်းကောင်း သုံးဆောင်တော်မူလေပြီ၊ ထို
 မြတ်စွာဘုရား၏ ဦးခေါင်းကျက်သရေဖြစ်သော ဆံတော်ကို
 အကျွန်ုပ်သည် ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

(၇) ယော တပုဿဘလ္လိကာနံ၊ တဒါ ဒွိသရဏံ အဒါ၊
 လောကမိ သဗ္ဗပဌမံ၊ တဿ သီရိဝဟံ နမေ၊
 (ရကာရဗိပုလာ ပထျာဝတ္ထဂါထာ)

အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရာဇာယတန သတ္တာ
 ဟဝယ်နေတော်မူသောအခါ၌ တပုဿ၊ ဘလ္လိကညီနောင်
 တို့အား လောကသုံးပါးတွင် ခပ်သိမ်းသောသူတို့ထက်
 ဦးစွာ သရဏဝံကို ပေးတော်မူလေပြီ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏
 ကျက်သရေဆောင်တတ်သော ဆံတော်မြတ်ကို အကျွန်ုပ်
 သည် ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

(၈) တဒါ တတ္ထုပဌကာနံ၊
 တေသံ တေသေ အဒါ အဋ္ဌ၊
 လောကဟိတမပေက္ခန္ဓော၊
 နာထော ယော တဿ တေ နမေ၊
 (ရကာရဗိပုလာ ပထျာဝတ္ထဂါထာ)

အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည် ထို ရာဇာယတန
 သတ္တာဟဝယ် နေတော်မူသောအခါ၌ ထိုအရပ်သို့
 ဆည်းကပ်လာကုန်သော တပုဿ၊ ဘလ္လိကညီနောင်တို့အား
 ဆံတော်ရှစ်ဆူကို လောက၏အစီးအပွားကို အရှည်ထောက်ရှု
 ငဲ့တော်မူလျက် ပေးအပ်တော်မူလေပြီ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏
 ဆံတော်ရှစ်ဆူကို အကျွန်ုပ်သည် ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

(၉) ဝေတပိတ် အာဟာရိတွာန၊ ပေါက္ခရဗ္ဗတိယံ ကရုံ၊
 သဇီဝကောသစေတီယံ၊ နစေတံ သဗ္ဗပုဗ္ဗကံ၊
 (မကာရဝိပုလာပထျာဝတ္ထဂါထာ)
 ထိုတပုဿ၊ ဘလ္လိကညီနောင်တို့သည်လည်း ထို
 ဆံတော်ဓာတ်ကို ဆောင်ယူ၍ ပေါက္ခရဗ္ဗတိယံ သက်တော်
 ထင်ရှားရှိသော သဗ္ဗညုဘုရား၏ ဆံတော်ဓာတ်ကိုပြုလေကုန်ပြီ၊
 ခပ်သိမ်းသော စေတီတို့၏ ရှေးဦးဖြစ်သော ထိုဆံတော်စေတီ
 (ရွှေတိဂုဗ္ဗစေတီတော်)ကို အကျွန်ုပ်သည် ရှိခိုးပါ၏ ဘုရား။

(၁၀) ဥပေါသထုပေါသထမိ၊ မုဉ္ဇန္တံ နိလရသ္မိယော၊
 ဘဂဝါဝ လောတအတ္ထံ၊ ကဓရာန္တံ တံ သဒါ နမေ၊
 (ရကာရဝိပုလာပထျာဝတ္ထဂါထာ)
 ဥပုသ်နေ့တိုင်း၌ ညိုသောရောင်ခြည်တော်တို့ကို
 လွှတ်ပြလျက် သက်တော်ထင်ရှားရှိသော သဗ္ဗညုဘုရားကဲ့သို့
 လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ပြုတော်မူတတ်သော ထိုဆံတော်
 စေတီ (ရွှေတိဂုဗ္ဗစေတီတော်)ကို အကျွန်ုပ်သည် အခါခပ်သိမ်း
 ရှိခိုးပါ၏ ဘုရား။

(၁၁) စူဠာမကိဒုဿစေတံ၊ ကာလမိ ဖောဓိသတ္ထကော၊
 ဗုဒ္ဓကာလေ ဣဒံ သဗ္ဗ-ပဌတံ နမာမဟံ၊
 (ရကာရဝိပုလာပထျာဝတ္ထဂါထာ)
 တာဝတိံသာ စူဠာမဏိစေတီတော်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်
 ဒုဿ စေတီတော်နှစ်ပါးသည် ဘုရားအလောင်းလက်ထက်
 ဖြစ်သောအခါ၌ ခပ်သိမ်းသောစေတီတို့၏ ရှေးဦးဖြစ်၏။
 ဘုရားရှင်လက်ထက်၌ ဤဆံတော်စေတီသည် ခပ်သိမ်း
 သော စေတီတို့၏ ရှေးဦးဖြစ်၏။ ထိုတိဂုဗ္ဗဆံတော်စေတီကို
 အကျွန်ုပ်သည် ရှိခိုးပါ၏ ဘုရား။

(၁၂) နမာမဟံ ဝဇ္ဇာမဟံ၊ ပူဇေမဟံ သီရောရဟံ၊
 ပုညဗိဒံ ဘဝတု မေ၊ ပစ္စယော အာသဝက္ခယော၊
 (တကာရနကာရဝိပုလာပထျာဝတ္ထဂါထာ)
 ကျွန်ုပ်သည် ဆံတော်ဓာတ်ကိုရှိခိုးပါ၏။ အကျွန်ုပ်
 သည် ဆံတော်ဓာတ်ကို ချီးမွမ်းပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည်
 ဆံတော်ဓာတ်ကို ပူဇော်ပါ၏။ ဤကောင်းမှုအပေါင်းသည်
 အကျွန်ုပ်အား အာသဝေါတရားလေးပါးကုန်ခြင်း၌ အာသဝေါ
 တရားလေးပါးကုန်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်ဖြစ်ပါစေသတည်း။

ရေကြည်မြို့၊ မင်းဆိုးကျောင်း၊ ဝင်း၊ သိမ်ဦးကျောင်း၊ မုခ်လေး၊ မုခ်စေတီ၊
 ကုန်းဘောင်စေတီဦးလက်ရာ နံရံဆေးရေးပန်းချီ

ရောင်ညိုပြန်ယံ၊ အပြိုင်ရွာဝေတိရှိ ကုန်းဘောင်ဝေတိန်ရံဝေးလေးပုလဲချို

ပထမဂါထာအဖွင့်
ထူးထူးတောင်းခန်း

ဘုရား ၅ ဆူပွင့်ရာ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ နောက်သို့ ပြန်၍ရေတွက်သော် လေးအသင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက် ၌ ဘုရားလေးဆူပွင့်ရာ သာရမဏ္ဍကမ္ဘာ၌ အမရဝတီပြည် ဝယ် ကုဋေများစွာကြွယ်ဝသော ဗြဟ္မဏမဟာသာလအမျိုး တွင် ဗေဒင်သုံးပုံကျမ်းကျင်တတ်မြောက်သော သုမေဓာ မည်သော ပုဏ္ဏားလုလင်ဖြစ်၍ ဇာတိ၊ ဧရာ၊ ဗျာမိ၊ မရဏ သဘော နိမိတ် ၄ ပါးကိုမြင်သဖြင့် ဆွေစဉ်မျိုးဆက်သို့မှီး သိမ်းဆည်းခဲ့သော ဥစ္စာကိုပေးကမ်းခဲ့၍ တောထွက်လေ ပြီးသော် ဟိမဝန္တာတော ဓမ္မိကတောင်တွင် သိကြားဖန်ဆင်း အပ်သော ကျောင်းသင်္ခမ်း၌ သိကြားပေးသော ရသေ့အသုံး အဆောင် ပရိက္ခရာတို့ဖြင့် ရသေ့ပြု၍ ခုနစ်ရက်အတွင်း မှာပင် ဈာန်အဘိညာဉ်ကို ရရှိလေ၏။

ထိုအခါ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန္တာလေး သိန်းအခြံအရံနှင့်တကွ ရမ္မာနဂရပြည်၊ သုဒဿနကျောင်း ၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ရမ္မာနဂရပြည်သူတို့လည်း သုဒဿနကျောင်းမှ ရမ္မာနဂရမြို့တွင်းသို့ ကြွရာလမ်းခရီး ကို သုတ်သင်ပြင်ဆင်၍ ပန်းမျိုးငါးပါး ကြံခြင်းစသည်ဖြင့် တန်ဆာဆင်ကြကုန်၏။

သုမေဓာရှင်ရသေ့ကား ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား ပဋိသန္ဓေနေတော်မူစဉ်၊ ဖွားတော်မူစဉ်၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူ

စဉ်၊ ဓမ္မစကြာတရားဟောတော်မူစဉ်တို့၌ ထင်ရှားစွာဖြစ်သော စကြာဝဠာတုန်လှုပ်ခြင်းစသော နိမိတ်ကြီး ၃၂ ပါးတို့ကို ဈာန်သမာပတ်ဝင်စားနေသဖြင့် ဘုရားပွင့်သည်ကို မသိလေ။

ထိုသို့မသိလေသောကြောင့် လမ်းခရီးသုတ်သင်ပြင်ဆင်ကြောင်းကိုမေး၍ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူသည်ကို ကြားသိလျှင် အလွန်နှစ်သိမ့်ရွှင်လန်းသော ပီတိသောမနဿရှိသဖြင့် လမ်းခရီးတစ်စိတ်တစ်ဖို့တောင်း၍ အဘိညာဉ်တန်ခိုးဖြင့် သုတ်သင်ပြင်ဆင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်လျက် ဝေယျာဝစ္စကောင်းမှုဖြစ်စေခြင်းငှာ ကိုယ်တိုင်ပင် သုတ်သင်ပြင်ဆင်လေသတည်း။

ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားလည်း သုမေဓာရှင်ရသေ့ပြင်ဆင်သော လမ်းခရီးတစ်ဖို့တစ်စိတ် မပြီးစီးမီပင် သံဃာတော်လေးသိန်းအခြံအရံနှင့် ရမ္မာနဂရပြည်သူတို့ပြင်ဆင်သော လမ်းခရီးဖြင့် ကြွတော်မူလာလတ်သော် “ငါကား ယနေ့အသက်ကိုစွန့်အံ့၊ သံဃာတော်လေးသိန်းနှင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ညွှန်၌မနင်းဘဲ ငါ့ကိုယ်ကိုတံတားကဲ့သို့ နင်း၍ ကြွတော်မူပါစေ” ဟု ညွှန်ပျောင်းပေါ်တွင်မှောက်ခုံလျောင်းလေ၏။

ထိုသို့လျောင်းသောအခါ “ငါကားအလိုရှိမူ ယခုပင် ကိလေသာကိုကုန်စေ၍ သံဃနဝက (သံဃာငယ်) ရဟန္တာဖြစ်လျက် ရမ္မာနဂရသို့ဝင်ခြင်းငှာတတ်နိုင်၏။ ယင်းသို့ဖြစ်သော်လည်း မထင်ရှားသောအသွင်ဖြင့် သံသရာ

မှ ကူးမြောက်၍ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ အစွမ်းကို မြင်နိုင်သော ယောက်ျားကောင်းစင်စစ်ဖြစ်သော ငါသည် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားကဲ့သို့ ဝေနေယျသတ္တဝါတို့ကို မဂ္ဂင်ဖောင်ဖြင့်တင်၍ သံသရာမှ ကယ်ဆယ်ကူးမြောက်စေအံ့” ဟု လက်တော်သို့ရောက်လုဆဲဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို စွန့်ပယ်တော်မူလျက် သတ္တဝါတို့၌ သနားသော မဟာကရုဏာဖြင့် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ရကား သဗ္ဗညုဘုရားဆုကို ပန်ဆင်တော်မူလေ၏။

- (၁) လူဖြစ်ခြင်း
- (၂) ယောက်ျားဖြစ်ခြင်း
- (၃) ရဟန္တာဖြစ်လောက်သော ပါရမီရှိခြင်း
- (၄) ဘုရားရှင်ကို မျက်မှောက်ဖူးမြင်ရခြင်း
- (၅) ရသေ့ရဟန်းဖြစ်ခြင်း
- (၆) ဈာန်အဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း
- (၇) မိမိအသက်ကို သဗ္ဗညုဘုရားအားစွန့်ခြင်း
- (၈) ပါရမီဖြည့်ခြင်းငှာပြင်းစွာသောဆန္ဒရှိခြင်း

ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသည်ကို ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားမြင်တော်မူ၍ ညွှန်ပျောင်း၌ လျောင်းလျက်နေသော သုမေဓာရှင်ရသေ့၏ ဦးခေါင်းရင်း၌ ရပ်တော်မူပြီးလျှင် ဤ သာရမဏ္ဍကမ္ဘာမှ ရှေ့သို့တက်၍ ရေတွက်သော် လေးအသချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက် ဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာ၌ ဂေါတမမည်သော ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ ဟု ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူ၏။

ထိုသို့ သဗ္ဗညုဘုရားဆုကို ပန်ဆင်တော်မူခြင်းကို အစပြုလျက် မဟာကရုဏာပါ ရမီတော်တည်းဟူသော အကြောင်း အထောက်အပံ့ (ဟေတုသမ္ပဒါ)ဖြင့် ချီးမွမ်းထော မနာပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ “ဤဆံတော်ဓာတ်ကား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသာဝကတို့၏ ဆံတော်မဟုတ်၊ ဒီပင်္ကရာမြတ် စွာဘုရားခြေတော်ရင်း၌ လက်တော်သို့ ရောက်လှဆဲသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို စွန့်ပယ်လျက် လက်ဦးစွာ ဘုရားဆုကို ပန်ဆင်တော်မူသော သဗ္ဗညုဘုရား၏ ဆံတော်ဓာတ်သာ တည်း” ဟုသိစေခြင်းငှာလည်းကောင်း ဤပထမဂါထာကို ဆိုသတည်း။

ဘုရားဆုပန် အင်္ဂါရှစ်ပါး

- (၁) လူဖြစ်ခြင်း
- (၂) ယောက်ျားဖြစ်ခြင်း
- (၃) ဂဟန္တာဖြစ်လောက်သော ဖါရမီရှိခြင်း
- (၄) ဘုရားရှင်ကို မျက်မှောက်ဖူးမြင်ရခြင်း
- (၅) ရသေ့ဂဟန်းဖြစ်ခြင်း
- (၆) ဈာန်အဘိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း
- (၇) ဝိပိအသက်ကို သဗ္ဗညု ဘုရားအားစွန့်ခြင်း
- (၈) ဖါရမီပြည့်ခြင်းငှာ ပြင်းစွာသော ဆန္ဒရှိခြင်း

ရေစကြိုမြို့မင်းဆိုကျောင်းဝင်း၊ သိမ်ဦးကျောင်း၊ မုခ်လေး၊ မုခ်စေတီရှိ ကုန်းဘောင်စေတီလက်ရာ နံရံရေးပန်းချီ

ဒုတိယဂါထာအဖွင့် ပါရမီဖြည့်တော်မူဝန်း

ဤသို့ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားခြေရင်းတော်၌
ရှေးဦးစွာသဗ္ဗညုဘုရားဆုကို ပန်ဆင်တော်မူပြီးနောက်
ကောဏ္ဍညအစ ကဿပအဆုံးရှိသော နှစ်ကျိပ်သုံးဆူသော
ဘုရားတို့၏ ခြေရင်းတော်၌လည်း ပါရမီဖြည့်ကျင့်၍
ဗျာဒိတ်ခံတော်မူခဲ့သည်။

ထို့အပြင်ဘုရားလောင်းသည် သာမညပါရမီ
(ပစ္စည်းဥစ္စာစသည်တို့ကိုစွန့်၍ ဖြည့်ကျင့်ခြင်း)၊ ဥပပါရမီ
(ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ်ကိုစွန့်၍ ဖြည့်ကျင့်ခြင်း)၊ ပရမတ္ထ
ပါရမီ (အသက်ကိုစွန့်၍ ဖြည့်ကျင့်ခြင်း) ပါရမီသုံးပါးတို့တွင်
တစ်ပါးပါးကို ဘဝစဉ်ဆက်မပြတ်ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းအတွင်း၌ သဗ္ဗညု
ဘုရားဆုကို အာရုံပြု၍ ပါရမီဖြည့်ကျင့်ဖူးသော ဘဝမည်
သည်မရှိ၊ အင်္ဂုတ္တိပုဏ္ဏား၊ သင်္ခပုဏ္ဏား၊ ဓနုဗ္ဗယမင်း၊ မဟာ
သုဒဿနမင်း၊ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏား၊ နေမိမင်း၊ စန္ဒကုမာရမင်း၊
ဝိသယုသူဌေး၊ သီဝိမင်း၊ ဝေဿန္တရာမင်းဖြစ်သောဘဝတို့
၌ ဒါနပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

အထူးအားဖြင့် သဿပဏ္ဍိတဇာတ်၌ ယုန်မင်းဖြစ်
တော်မူခဲ့သည်။ ယင်းဘဝတွင် ပုဏ္ဏားအသွင်ဖြင့် ဆွမ်းခံလာ
သော သိကြားမင်းအား မီးပုံသို့ဆင်း၍ ကိုယ့်အသက်ကို
စွန့်ကာ ပရမတ္ထဒါနပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

သီလဝဆင်မင်း၊ စန္ဒယျနဂါးမင်း၊ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၊ ဇယဒိသမင်း၊ တေမိမင်း၊ အလီနသတ္တမင်း ဖြစ်သော ဘဝတို့၌ သီလပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

အထူးအားဖြင့် သင်္ခါလဇာတ်၌ သင်္ခါလနဂါးမင်း ဖြစ်တော်မူခဲ့သည်။ ယင်းဘဝတွင် တံကျင်ဖြင့်လျှို၍ လှံဖြင့် ထိုးသော မုဆိုးသားတို့ကို အမျက်မျှမထွက်ခဲ့။ အသက်ကိုပင် စွန့်လျက် ပရမတ္ထသီလပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

သောမနဿမင်းသား၊ ဟတ္ထိပါလသတို့သား၊ အယောဗရမင်းသားဖြစ်သောဘဝတို့၌ နေက္ခမ္မပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

အထူးအားဖြင့် စူဠသုတသောမဇာတ်၌ စူဠသုတ သောမမင်းဖြစ်တော်မူခဲ့သည်။ ယင်းဘဝတွင်မင်းအဖြစ် ကို တံတွေးပေါက်ကဲ့သို့ မငြိမတွယ်ပစ်ပယ်တော်မူခဲ့သည်။ မိမိအသက်ကိုစွန့်လျက် ပရမတ္ထနေက္ခမ္မပါရမီကို ဖြည့် ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

ဝိရုဇသုခမိန်၊ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား၊ ကုဒါလသုခ မိန်၊ အရကသုခမိန်၊ ဗောဓိပရိဗိုဇ်၊ မဟောသဓာသုခမိန် ဖြစ်သောဘဝတို့၌ ပညာပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူ ခဲ့သည်။

အထူးအားဖြင့် သတ္တုဘသ္မဇာတ်၌ သေနကသုခ မိန် ဖြစ်တော်မူခဲ့သည်။ ယင်းဘဝတွင် ပခြုပ်အတွင်း၌ရှိ သော မြွေဟောက်ကိုပညာဖြင့်ထုတ်ပြု၍ ကိုယ့်အသက်ကို စွန့်လျက် ပရမတ္ထပညာပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

ဥဒေါင်းမင်း၊ ကဏ္ဍဒီပါယနရသေ့၊ သောဏရသေ့ ဖြစ်သောဘဝတို့၌ ဝီရိယပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

အထူးအားဖြင့် မဟာဇနကဇာတ်၌ ဇနကမင်းသား ဖြစ်တော်မူခဲ့သည်။ ယင်းဘဝတွင် သမုဒ္ဒရာအလယ်၌ ကမ်း ကိုမမြင်၊ စိတ်နှလုံးတွန့်ဆုတ်ခြင်းမရှိ၊ တပြောင်းပြန်ပြန် ကူး၍ အသက်ကိုစွန့်ကာ ပရမတ္ထဝီရိယ ပါရမီကိုဖြည့်ကျင့် တော်မူခဲ့သည်။

သီလဝမင်း၊ ဓမ္မနတ်သား၊ မဟိသရာဇာစရိယကျွဲ မင်း၊ မဟာကဉ္စနရသေ့ဖြစ်သောဘဝတို့၌ ခန္တီပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

အထူးအားဖြင့် ခန္တီဝါဒီရှင်ရသေ့ဖြစ်သောအခါ သစ်ပင်သစ်တုံးတို့ကဲ့သို့ ထက်လှစွာသော ပုဆိန်ဖြင့်ခုတ် ဖြတ်သော ကလာဗုမင်းကို အမျက်မထွက်ခဲ့။ မိမိအသက်ကို စွန့်ပယ်ကာ ပရမတ္ထခန္တီပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

ငုံးမင်း၊ ငါးမင်း၊ သစ္စရသေ့၊ စတုဓမ္မမျောက်မင်းဖြစ် သော ဘဝတို့၌ သစ္စာပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

အထူးအားဖြင့် မဟာသုတသောမမင်းဖြစ်သောအ ခါ သစ္စာစကားကို စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ ပေါရိသာဒထံသို့ ပြန်လာခဲ့သည်။ ယင်းသို့ကိုယ့်အသက်ကိုစွန့်လျက် ပရမတ္ထ သစ္စာပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

ဥဒုမ္မရာဝါသကျေးမင်း၊ စူဠသုဋ္ဌေး၊ ဆတ္တုပါဟန ယာစကရသေ့ ဖြစ်သောဘဝတို့၌ အဓိဋ္ဌာနပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

အထူးအားဖြင့် မူဂပက္ခဇာတ်၌ တေမိမင်းဖြစ်တော်
မူခဲ့သည်။ ယင်းဘဝတွင် မိဘတို့ထက် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို
ချစ်ခင်တော်မူခဲ့သည်။ ထိုရောအခါ အယောင်ဆွဲယောင်ပြု
၍ ၁၆-နှစ်တိုင် စကားမပြောခဲ့။ ဤသို့ ကိုယ့်အသက်ကို စွန့်
လျက်ပရမတ္ထအဓိဋ္ဌာနပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

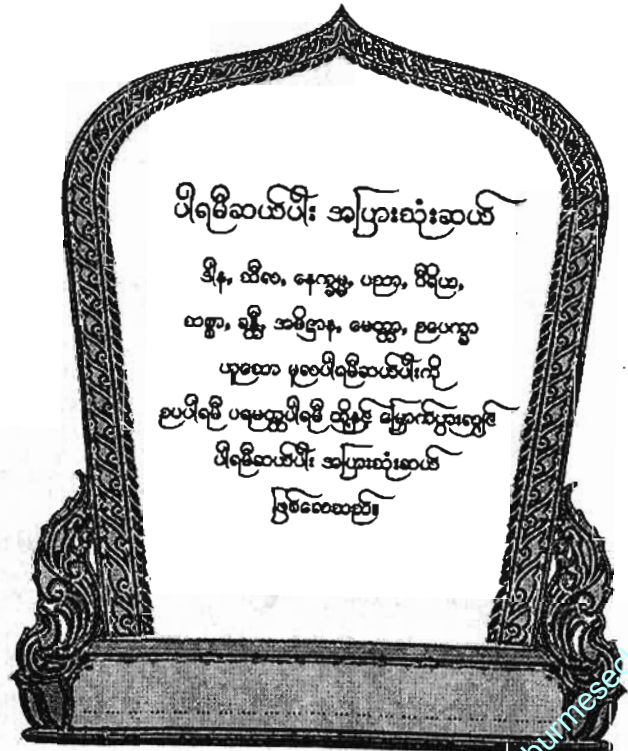
သုဝဏ္ဏသာမသတို့သား၊ ဧကရာဇ်မင်း၊ မိဂရာ
ဇာဆတ်မင်းဖြစ်သော ဘဝတို့၌ မေတ္တာပါရမီကို ဖြည့်
ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

အထူးအားဖြင့် ဧကရာဇာတ်၌ ဧကရာဇ်မင်း
ဖြစ်တော်မူခဲ့သည်။ ယင်းဘဝတွင် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို
မျှ မထိတ်လန့်စေခဲ့။ မိမိအသက်ကိုစွန့်လျက် ပရမတ္ထ
မေတ္တာပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

စူဠဗောဓိရသေ့၊ မာတင်္ဂရသေ့ဖြစ်သောဘဝတို့၌
ဥပေက္ခာပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။ အထူးအား
ဖြင့် လောမဟံသဇာတ်၌ လောမဟံသရသေ့ဖြစ်တော်မူ
ခဲ့သည်။ ယင်းဘဝတွင် သူသေအရိုးကို ခေါင်းအုံး၍
သုသာန်၌ အိပ်နေစဉ် ရွာသားများက တံတွေးထွေးခြင်း
အမျိုးမျိုးသောအဆင်းပြခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။
ယင်းသို့ပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း မဖောက်မပြန်လျစ်လျူရှု
တော်မူခဲ့သည်။ မိမိအသက်ကိုပင်စွန့်လျက် ပရမတ္ထ
ဥပေက္ခာပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

ဤသို့ ဟောတုသမ္မဒါ (သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏အဆောက်
အဦပါရမီအပေါင်းကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခြင်း)၊ ပဟာန

သမ္မဒါ (အာသဝက္ခယဉာဏ်ကိုရတော်မူခြင်း)၊ ဉာဏ
သမ္မဒါ (သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရတော်မူခြင်း) တို့ဖြင့် ချီးမွမ်း
ထောမနာပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဤဆံတော်ဓာတ်ကား
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသာဝကတို့၏ ဆံတော်ဓာတ်မဟုတ် သဗ္ဗညုတုရား
အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသော မြတ်စွာတုရား၏ ဆံတော်ဓာတ်
ဟု သိစေခြင်းငှာလည်းကောင်း ဤဒုတိယဂါထာကိုဖွဲ့ဆိုအပ်
သတည်း။

တတိယဂါထာအဖွင့်
တုရားဖြစ်တော်မူ၍
ထက္ကထက္ကတစ်တော်စုခန်း

ဤသို့ မရေတွက်နိုင်သောဘဝတို့၌ ဘဝစဉ်ဆက်
မပြတ်ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို အပြားသုံးဆယ်အားဖြင့် ဖြည့်
ကျင့်တော်မူ၍ သိဒ္ဓတ္ထဘဝမတိုင်မှီ သုံးခုမြောက်သော ဘဝ၌
ဝေဿန္တရာမင်းဖြစ်တော်မူ၍ ခုနစ်ကြိမ်တိုင်အောင် မြေကြီး
ပြင်းစွာတုန်လှုပ်စေလျက် အလှူကြီးခုနစ်ခါပေးတော်မူ၏။

ဝေဿန္တရာမင်းအဖြစ်မှသည် တုသိတာနတ်ပြည်
၌ သေတကေတုမည်သော နတ်မင်းဖြစ်၍ အနစ်ငါးဆယ်
ခုနစ် ကုဋေခြောက်သန်းစေ့အောင် နတ်မင်းစည်းစိမ်ကိုခံစား
တော်မူ၏။

ဗျာဒိတ်ခံပြီးသော ဘုရားလောင်းတို့ကား ပါရမီ
ဖြည့်လို အားကြီး၍ နတ်ပြည်၌ သက်တမ်းစေ့အောင်နေ
မြဲမဟုတ်၊ ဤဒုတိယဘဝတစ်ခု၌သာ ပါရမီဖြည့်ပြီးဖြစ်
၍ သက်တမ်းစေ့အောင်နေလေသတည်း။

ထိုဘုရားပွင့်တော်မမူမှီ အနစ်တစ်ထောင်ကပင်
“ဘုရားပွင့်တော့မည်”ဟူသော ဗုဒ္ဓကောလာဟလဖြစ်
လတ်သော် စကြာဝဠာတစ်သောင်း၌ စတုမဟာရာဇ်၊
သိကြား၊ သုယာမ၊ သန္တုသိတ၊ သုနိဗ္ဗိတ၊ ဝသတ္တီ၊
မဟာဗြဟ္မာတို့နှင့်တကွ နတ်အပေါင်းလာ၍ “ဘုရားပွင့်

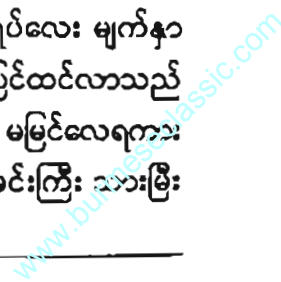
ရေစကြိုမြို့၊ ပင်းအိုကျောင်းဝင်း၊ သိမ်ဦးကျောင်း၊ မုခ်လေးမုခ်စေတီရှိ
ကုန်းဘောင်စေတီဦးလက်ရာ နံရံဆေးရေးပန်းချီ

ချိန်တန်ပြီ လှူပြည်၌ဖြစ်တော်မူပါ” ဟုတောင်းပန်လေ၏။
 ထိုအခါကြည့်ခြင်းကြီး ငါးပါးတို့ကို ကြည့်တော်မူပြီးမှ ခွင့်
 ပေးတော်မူသည်။ ထို့နောက် တုသိတာနတ်ပြည်မှ သက္က
 တိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် သိရီသုဒ္ဓေါနမင်းကြီး၏ မိဖုရား
 သိရီမဟာ မာယာဒေဝီဝမ်း၌ နိမိတ်ကြီးသုံးဆယ့်နှစ်ပါးနှင့်
 အိပ်မက်ကြီးတို့ကို မယ်တော်အားမက်စေလျက် ဝါဆိုလ
 ပြည့် ဥတ္တရသန်နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်လျက် ပဋိသန္ဓေယူတော်
 မူ၏။

ပဋိသန္ဓေနေတော်မူ၍ ဆယ်လစေ့သော် ဆွေမျိုးတို့
 နေရာ ဒေဝဒဟပြည်သို့သွားရာတွင် ကပိလဝတ်နှင့် ဒေဝဒဟ
 နှစ်ပြည်တို့ကြား လုမ္ဗိနီမည်သော အင်ကြင်းတောသို့ဝင်ပြီး
 သော် အင်ကြင်းခက်ကို ရပ်ဆွဲစဉ် ရေယာဉ်နှစ်သွယ်သက်
 ခြင်း၊ နိမိတ်ကြီးသုံးဆယ့်နှစ်ပါး ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း အံ့ဖွယ်အ
 ပေါင်းဖြင့် ကဆုန်လပြည့်နေ့ ဝိသာခါနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်လျက်
 ဖွားမြင်တော်မူ၏။

ဖွားမြင်တော်မူသောအခါ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာကြီးလေး
 ယောက်တို့သည် ရွှေကွန်ယက်ဖြင့်ခံယူ၏။ စတုမဟာရာဇ်
 နတ်မင်းကြီးလေးပါးတို့သည် သစ်နက်ရေဖြင့် ခံယူ၏။
 လူအပေါင်းတို့ ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးဖြင့် ခံယူကြ၏။

လူတို့လက်မှ မြေဝယ်ရပ်၍ အရပ်လေး မျက်နှာ
 စကြာ ဝဠာတစ်ထောင်မက ဟင်းလင်းအပြင်ထင်လာသည်
 ကို ကြည့်ရှုတော်မူ၏။ ကိုယ်နှင့်တူသူကို မမြင်လေရကား
 ဗြဟ္မာကြီး ထီးဖြူမိုးလျက်၊ သုယာမနတ်မင်းကြီး သားမြီး

ယပ်ကိုင်လျက်၊ ကျန်သောနတ်တို့ သန်လျက်ခြေနင်း
ကိုင်စွဲလျက် အလောင်းတော်နှင့် တူမျှသည် မရှိဟု နတ်
မြဟ္မာတို့ ကြွေးကြော်ကြသည်။ အလောင်းတော်သည်
မြောက်အရပ်သို့ ခုနစ်လှမ်းကြွတော်မူပြီး ခုနစ်ဖဝါးမြောက်
၌ ရပ်တော်မူ၍ “အဂ္ဂေါ ဟမသို့ လောကဿ” စသော ကြုံး
ဝါးသော စကားကိုဆိုတော် မူ၏။

ယင်းသို့ဖွားမြင်တော်မူပြီးမှ ဒေဝဒဟပြည်သို့
မသွားဘဲ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ လူတို့
နှင့်မင်းကြီး တို့၏ဆရာကာဠဒေဝီလ ရသေ့သည် နတ်တို့ပြော
ဆိုသည်ကို မြင်ခဲ့ကြားခဲ့၍ ဘုရားအလောင်းကိုကြည့်အံ့
ဟု နန်းတော်သို့ လာ၏။

သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးလည်း ကာဠဒေဝီလရသေ့ကို
ရှိခိုး စေအံ့ဟု ဘုရားလောင်းကို ပိုက်ချီ၍ဆောင်ခဲ့၏။ ရသေ့
ကို ရှိမခိုး၊ ဘုရားလောင်း၏ခြေအစုံသည် ရသေ့၏ ဆံကျစ်
ထက်၌တည်ရကား ရသေ့သာလျှင် လက်အုပ်ချီ၍ ဘုရား
လောင်းကို ရှိခိုးရ၏။ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် ထိုသို့သော
အံ့ဩဖွယ်ကိုမြင်ရလျှင် ယနေ့ဖွားစသော ဘုရား လောင်း
သားငယ်ကိုပင် ရှိခိုးလေသတည်း။

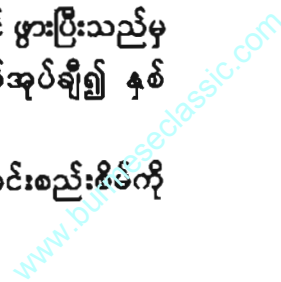
ကာဠဒေဝီလရသေ့လည်း ရှေ့နောက်ကမ္ဘာလေး
ဆယ်စီမြင်နိုင်သော အဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ဤသတို့
သားသည် ဧကန်စင်စစ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟုမြင်၍ပြုံးရယ်
၏။ မိမိကား အရူပဘုံ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သောကြောင့် မဖူးမတွေ့
ရမည်ကို မြင်ပြန်၍ ကြေကွဲငိုကြွေးပြန်၏။

ဖွားမြင်တော်မူပြီး ငါးရက်မြောက် အမည်မှည့်
သောနေ့၌ (၁၀၈) ယောက်သော ပုဏ္ဏားတို့အစည်းအဝေး
တွင် ဗေဒင်ကျွမ်းကျင်သော ပုဏ္ဏား (၈) ယောက်တို့ကို
လက္ခဏာဖတ်စေ၏။ သုဒတ္တပုဏ္ဏားကား ဘုရားသာဖြစ်
မည်ဟု လက်ညှိုးတစ်ချောင်းချီ၏။ ကျန်ပုဏ္ဏားခုနစ်
ယောက်တို့ကား ဘုရားသော်လည်းဖြစ်မည်၊ စကြာမင်း
သော်လည်းဖြစ်မည်ဟု လက်ညှိုးနှစ်ချောင်းချီကုန်၏။

ထိုသို့ လက္ခဏာဖတ်ပြီးမှ ဤမင်းသားကား ခပ်
သိမ်းသောလောက၏ အကျိုးစီးပွားများ ပြီးစီးခြင်းကို
ပြုတတ်သူတည်းဟု အမှတ်သညာပြု၍ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရဟူ
သောအမည်ကို မှည့်လေကုန်၏။ ဖွားတော်မူပြီး တစ်လ
ပြည့်သောအခါ သာကီဝင်မင်းတို့ထုံးစံ လယ်ထွန်မင်္ဂလာ
သဘင်ပြုလုပ်လေ၏။ သဘင်ခံရာအရပ်တွင် သပြေပင်
အရိပ်၌ ဘုရားလောင်းကိုထိန်းစေ၏။ လယ်ထွန်မင်္ဂလာ
ပွဲကို ကြည့်ရှု၍ အထိန်းသည်တို့မေ့နေကြစဉ် ဘုရား
လောင်းသည် ထက်ဝယ်နေလျက် အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကို
စီးဖြန်း၍ ပထမဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။

သပြေပင်ရိပ်လည်း နေသို့လိုက်၍မရွေ့ဘဲပကတိ
အဝန်းဖြင့် သာတည်၏။ ထိုသို့သောအံ့ဩဖွယ်ကို
ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးမြင်လေလျှင် ဖွားပြီးသည်မှ
တစ်လခန့်သာရှိသောသားငယ်ကို လက်အုပ်ချီ၍ နှစ်
ကြိမ်မြောက်ရှိခိုးလေသည်။

ထိုမှနောက် (၁၆) နှစ်မြောက်၍ မင်းစည်းစိမ်ကို

အပ်နှင်းလိုသဖြင့် ဆွေမျိုးတော်သာကီဝင်မင်းတို့ကို နှစ်သက်စေခြင်းငှာ ယောက်ျားကောင်းတို့တတ်အပ်သော အတတ်ဟူသမျှကို ပြတော်မူလေ၏။ ယသော်ဓရာဒေဝီ အမျိုးရှိသော မင်းသမီးလေးသောင်း ခြံရံလျက် တုံ့ကိုးဆင့်၊ ခုနှစ်ဆင့်၊ ငါးဆင့်ရှိသော ရမ္မ၊ သုရမ္မ၊ သုဘမည်သော ရွှေနန်းသုံးဆောင်ထက် စကြာမင်းစည်းစိမ်နှင့်တူသော သာကီဝင်မင်းစည်းစိမ်ကို သက်တော်နှစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်တိုင် အောင် ခံစားတော်မူလေသည်။ တစ်နေ့၌ ရထားဖြင့်ဥယျာဉ် ကစားထွက်တော်မူရာ နတ်တို့ဖန်ဆင်းသော သူအို၊ သူ နာ၊ သူသေ၊ ရဟန်းဟူသော နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မြင် တော်မူသည်။

အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းဖြင့် အလွန်ထိတ်လန့် လေရကား ရဟန်းပြုအံ့ဟု ကြံစည်တော်မူလေ၏။

ဥယျာဉ်သို့သွားပြီး မင်္ဂလာကန်တော်တွင် ရေချိုး ၍ ကျောက်ဖျာပေါ်၌ ဦးပေါင်းတန်ဆာဆင်ယင်ပြီး ပြည် သို့ဝင်အံ့ဟု ရထားပေါ်တက်နေစဉ်တွင် ယသော်ဓရာဒေဝီ သားဖွားသောသတင်းကို လျှောက်ထားလာသော် “ရာဟု ဖမ်းသကဲ့သို့ အနှောင်အဖွဲ့ဖြစ်ခဲ့ပြီ” ဟုဆိုတော်မူ၏။

ထိုစကားကို အကြောင်းပြု၍ မြေးတော်ကို “ရာဟု လကုမာရ”ဟု သုဒ္ဓေါနမင်းကြီးအမည်မှည့်လေသတည်း။

ဘုရားလောင်းသည် ထိုနေ့ည၌ တခဏမျှအိပ် ပြီးသော်နိုး၍ ခစားကုန်သောမင်းသမီးတို့ ဖရိုဖရဲမတင့် တယ် အိပ်ပျော်ကြသည်ကို မြင်လေသည်။ အတိုင်းထက်

အလွန် ကာမဂုဏ်၌တပ်မက်ခြင်းကင်းသော စိတ်ရှိရကား ရွှေနန်းသုံးဆောင်ကို သူကောင်ပုပ်စွန့်ရာသုသာန်ကဲ့သို့ ဘဝသုံးပါးကို တပြောင်ပြောင်လောင်သော အိမ်ကဲ့သို့ ထင်သဖြင့် တောထွက်လိုသော စိတ်ရှိလေ၏။

“ယနေ့ပင်တောထွက်အံ့ဟု” ဆန္ဒအမတ်ကိုခေါ်ပြီး သော် ကဏ္ဍကမြင်းကို ပြင်ဆင်စေ၏။

ကဏ္ဍကမြင်းလည်း “ယနေ့ခိုင်မြဲစွာကသည်ကား အရှင်သားတောထွက်လိုယောင်တကား”ဟု ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာရှိ၍ ပြင်းစွာဟီလေသည်ကို နတ်တို့ပိတ်ပင်ဆီး တား၍ အပြင်လူများမကြားလေ။

ဘုရားလောင်းသည် “သားတော်ကိုရှုအံ့” ဟု ယသော် ဓရာဒေဝီ အိပ်ရာတိုက်ခန်းကိုဖွင့်၍ တံခါးခုံက ရပ်လျက်သာ ရှုတော်မူ၏။ နန်းတော်က ဆင်းသက်ပြီးလျှင် ကဏ္ဍကမြင်းကိုစီး၍ ဆန္ဒအမတ်ကို မြင်းမြီးဆွဲစေလျက် ဝါဆိုလပြည့်နေ့ သန်းခေါင်အခါ ဥတ္တရာသန် နက္ခတ်အချိန် တွင် ကပိလဝတ်ပြည်ကြီးမှ နတ်တို့ဖွင့်သောတံခါးဖြင့် တော ထွက်တော်မူ၏။

ထိုအချိန်မှာရန်မင်းလား၍ “ခုနှစ်ရက်အတွင်းပင် စကြာရတနာ ဧကန်ရောက်မည်၊ ပြန်လှည့်တော်မူပါ” ဆို သည်ကို လက်ခံတော်မမူဘဲ ထွက်သွားပြီးမှ ကပိလဝတ် နေပြည်တော်ကြီးကို ပြန်လှည့်ကြည့်ရှုလိုစိတ်ဖြစ်လေ သည်။ အလောင်းမင်းမြတ်လှည့်၍ ကြည့်ရှုဖွယ်ကိစ္စမရှိ၊ လည်၍ ပြအံ့ဟူဘိသကဲ့သို့ အိုးထိန်းစက်သဖွယ် ရှေ့သော်သို့

လည်၍ ကပိလဝတ်ပြည် တည်လာသည်ကို ကြည့်ရှုတော် မူပြီးလျှင် နတ်၊ နဂါး၊ ဂဠုန်တို့၊ ပူဇော်ခြင်းတို့ဖြင့် ထွက် တော်မူ၏။

တစ်ညဖြင့် ကပိလဝတ်၊ ဒေဝဒဟ၊ ကောလိယ နေပြည်တော်ကိုလွန်၍ ခရီးအစွန်ယူဇော သုံးဆယ်မျှကျယ် သော အနောမာမြစ်သို့ ရောက်လေ၏။

အနောမာဟူသည်ကို “ငါ၏ရဟန်းအဖြစ်လည်း မယုတ်မာသည်ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု နိမိတ်ယူတော်မူပြီးမှ ရှစ် ဥသဘကျယ်သော အနောမာမြစ်၏တစ်ဖက်သို့ ကဏ္ဍက မြင်းကိုခုန်လွှားစေ၏။ ရောက်တော်မူလျှင် သံပုံထက်နင်း လျက် လက်ဝဲလက်ဖြင့် မကိုဋ်နှင့်ဥသျှောင်ကိုင်ပြီး လက် ယာလက်ဖြင့် သန်လျက်ကိုဆွဲလျက် ဖြတ်တော်မူ၏။ လက်ယာရစ်လည်လျက် လက်နှစ်သစ်ခန့်သာကြွင်း၏။ ထိုဆံတော်ကိုကား ထိုအခါမှ နောက်၌ မဖြတ်ရပြီ။ သက် တော်ထင်ရှားရှိတော်မူသရွေ့ ထိုမျှပမာဏသာတည် လေ၏။

ဖြတ်ပြီးသောဆံတော်တို့ကို မကိုဋ်နှင့်တကွ ကိုင်၍ “ငါသည်ဘုရား ဖြစ်တော်မူသော် ကောင်းကင်၌ တည်ပါစေ” ဟု ပစ်မြှောက်တော်မူလေ၏။ တယူဇောမျှ လောက်သော ကောင်းကင်၌တည်သည်ကို နတ်မျက်စိ ဖြင့် သိကြားမင်းမြင်လေ၍ ရတနာပန်းတောင်းဖြင့်ခံပြီး သော် ဣန္ဒနီလာမြဲဖြင့်ပြီးသော သုံးယူဇောပမာဏရှိသော စူဠာမဏိစေတီတည်လေ၏။

ထိုအခါ ကဿပဘုရားရှင်လက်ထက်ကမိတ်ဆွေ ဖြစ်ဖူးသော သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာကြီးသည် “ယနေ့ကား ငါ့ အဆွေခင်ပွန်းတောထွက်လေပြီ” ဟု ကမ္ဘာတန်ဆာ ကြာ သင်္ကန်းနှင့်တကွ ရဟန်းပရိက္ခရာရှစ်ပါးကို ကပ်လျှူလာ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ကမ္ဘာတန်ဆာကြာသင်္ကန်းဖြင့် ရဟန်းအသွင်ကို ယူဆောင်တော်မူ၏။ ဝတ်ဆင်တော်မူ သော ပုဆိုးကို “ငါသည်ဘုရားဖြစ်တော်မူသော် ကောင်း ကင်၌ တည်ပါစေ” ဟု ပစ်မြှောက်တော်မူလေ၏။ တစ် ယူဇော မျှလောက်သော ကောင်းကင်၌တည်သည်ကို ဃဋိကာရ ဗြဟ္မာမင်းခံယူ၍ ဗြဟ္မာပြည်၌ တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇော ပမာဏရှိသော ရတနာအပေါင်းဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော ဒုဿစေတီတည်လေသတည်း။

ထိုသို့ ရဟန်းပြုပြီးမှ ကဏ္ဍကမြင်းနှင့်တကွ ဆန္ဒ အမတ်ကို ကပိလဝတ်ပြည်သို့ပြန်စေ၏။ ကဏ္ဍကမြင်း ကား ဘုရားလောင်းကို မျက်စိဖြင့်မြင်လောက်သော အရပ် ကိုလွန်လျှင် နှလုံးကွဲသဖြင့်သေလွန်၏။ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ ကဏ္ဍကမည်သော နတ်သားဖြစ်လေသတည်း။

ဘုရားအလောင်းလည်း အနောမာမြစ်အနီး အနုပိယ သရက်တော၌ ခုနှစ်ရက်ပတ်လုံး ရဟန်းချမ်းသာဖြင့် နေတော်မူပြီးမှ တစ်ယောက်တည်းဖြစ်လျက် လူအများ ခြံရံသကဲ့သို့ တစ်နေ့ချင်းသာ ယူဇောသုံးဆယ်ကွာသော ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ကြွ၍ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူ၏။ ရာဇဂြိုဟ် တစ်မြို့လုံး တစ်ခဲနက် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်ဖြစ်၍

ဘုရားအလောင်း၏ အလွန်တင့်တယ်သော အဆင်းတော်ကို မြင်ကြသဖြင့် လပြည့်ဝန်းလော၊ သိကြား ဗြဟ္မာလောတွေး တောကြလျက် ဗိမ္ဗိသာရမင်းအား အကြောင်းကြားကုန်၏။

ဘုရားအလောင်းလည်းဆွမ်းခံပြီးသော် မြို့မှထွက် ခဲ့၍ ပဏ္ဍဝတောင်ရိပ်၌ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူ၏။ ဗိမ္ဗိသာ ရမင်းလည်း အလျင်မြန်ထွက်၍လိုက်လေလျင် ပဏ္ဍဝ တောင်ရိပ်တွင် ဘုရားလောင်းကိုတွေ့၍ အမျိုးအမည် အနွယ်စသည်ကို မေးတော်မူ၏။ ကြည်ညိုသော စိတ်ရှိ သဖြင့် မင်းအဖြစ်ကို အပ်နှင်းသည်ကို ပယ်တော်မူ၏။ “ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ အကျွန်ုပ်တိုင်းနိုင်ငံသို့ လက်ဦးစွာကြွလာတော်မူပါ” ဟုတောင်းပန်သည်ကို လက်ခံတော်မူ၏။

ထို့နောက် အာဠာရရသေ့၊ ဥဒကရသေ့တို့အထံသို့ ကပ်၍ လောကီသမာပတ်ရစ်ပါးကို ဖြစ်စေပြီးမှ ဥရုဝေလ တောသို့ကြွ၍ ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးယောက် အလုပ်အကျွေးရှိလျက် ဆင်းရဲခြိုးခြံစွာ ဒုက္ကရစရိယာကျင့်တော်မူ၏။ နှမ်းတစ်စေ့၊ ဆန်တစ်လုံးစားကာ နေ့ရက်ကိုလွန်စေတော်မူ၏။ အခါ ခပ်သိမ်း၊ အာဟာရဖြတ်ခြင်းကိုလည်း ပြုတော်မူ၏။ ယင်း သို့ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာ ဒုက္ကရစရိယာကျင့်တော်မူသောကြောင့် ကိုယ်ကြံ့လိုခြင်း၊ လက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့ ကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့ရောက်လေ၏။

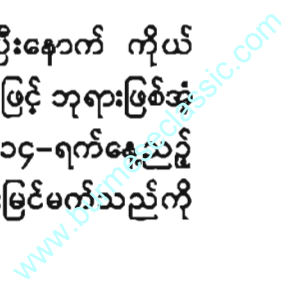
အာနာပါနဈာန်ကိုပင် မဝင်စားနိုင်ဘဲ ပင်ပန်း၍ စကြိန်စွန်း၌လဲလေ၏။ မိန်းမောတွေဝေလေသော် သေပြီဟု

ထင်မှတ်၍ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးအား “သင်မင်းကြီးသား ဘုရားမဖြစ်ဘဲ သေလေပြီ”ဟု နတ်တို့ပြောလာကုန်၏။ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးကား “ငါ့သားဘုရားမဖြစ်ဘဲ မသေ တန်ရာ” ဟု မယုံကြည်ပေ။

ယင်းသို့ ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာ ဒုက္ကရစရိယာကျင့်၍ ခြောက်နှစ်မြောက်စေ့လျင် “ဤအကျင့်ကား ဘုရားဖြစ်အံ့ သော အကျင့်မဟုတ်”ဟု သတိရတော်မူ၏။ မြို့ရွာတို့၌ ဆွမ်းခံ၍ အာဟာရကိုမှီဝဲလျက် ကိုယ်လက်ဖြည့်တင်းတော် မူလျင် ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိတော်မူခြင်း၊ လက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့ ထင်ရှားစွာဖြစ်ပြန် လေ၏။ “ဂေါတမကား အလွန်ခြိုးခြံစွာကျင့်သော်လည်း ဘုရားမဖြစ်ဘဲရှိ၏။ ယခုဘယ်မှာ ဘုရားဖြစ်တော့အံ့နည်း ဟု” ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးယောက်တို့ မလုပ်ကျွေးဘဲ စွန့်ပစ်၍ ဣသိ ပတန မိဂဒါဝုန်တောသို့သွားလေကုန်၏။

ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးယောက်တွင် ကောဏ္ဍညကားဘုရား လောင်းကို လက္ခဏာဖတ်သည့်ကာလ လက်ညှိုးတစ်ချောင်း ထောင်ဖတ်သော ပုဏ္ဏားဖြစ်၏။ ကျန်လေးယောက်တို့ကား လက်ညှိုးနှစ်ချောင်းထောင်၍ လက္ခဏာဖတ်သော ပုဏ္ဏား တို့၏ သားများဖြစ်၏။

ထိုသို့ ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးဦးစွန့်သွားပြီးနောက် ကိုယ် တော်တစ်ယောက်တည်းသာ ကျင့်သုံးသဖြင့် ဘုရားဖြစ်အံ့ သော အချိန်ရောက်၍ ကဆုန်လဆန်း ၁၄-ရက်နေ့ညဉ့် မိုးသောက်ယမ်တွင် အိပ်မက်ကြီးငါးပါးမြင်မက်သည်ကို

နံနက်မိုးသောက်ယမိ၌ “ယနေ့ကားငါမချွတ် ဘုရားဖြစ်
တော်မူမည်” ဟု နိမိတ်ဖတ်ယူပြီးမှ နေရဉ္စရာမြစ်နားရှိ
ပညောင်ပင်ရင်းသို့ကပ်၍ အရှေ့လောကဓာတ်သို့မျက်နှာ
ရှေ့ရှုထက်ဝယ်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ဥရဝေလအရပ်တွင် သေနနိဂုံး၌ သေန
သူဌေးသမီး သုဇာတာသည် ထိုပညောင်ပင်၌ သားဆုပန်၏။
ဆုတောင်းပြည့်သောကြောင့် ညောင်ပင်စောင့်နတ်အား ဗလီ
နတ်စာပေးအံ့သောငှာ နို့ရည်ဖြင့် ယနာဆွမ်းချက်လေ၏။

သုဇာတာလည်း ကျွန်မကို ပညောင်ပင်၌ သန့်ရှင်း
စေသော် ထိုင်နေတော်မူသော ဘုရားလောင်းကို ညောင်စောင့်
နတ်ဟု ထင်မှတ်သဖြင့် နတ်မင်းကိုယ်ထင်ပြနေကြောင်း
ကို သုဇာတာအားပြောဆိုလေ၏။ အလွန်နစ်သက်သဖြင့်
အဖိုးတစ်သိန်းထိုက်သော ရွှေခွက်၌ ယနာနို့ဆွမ်းထည့်ပြီး
ပညောင်ပင်ရင်းသို့သွား၍ ရွှေခွက်နှင့်တကွပင် ဘုရားလောင်း
အား ကပ်လှူလေ၏။

ထိုခဏ၌ ယဋိကာရဗြဟ္မာမင်းလှူသော သပိတ်ကွယ်
ခဲပြီဖြစ်သဖြင့် ရွှေခွက်နှင့်တကွ အလှူခံတော်မူလေ၏။
ပညောင်ပင်ကို လက်ျာရစ်လည်ပြီးသော် နေရဉ္စရာမြစ်သို့
ဆင်း၍ ဘုရားလောင်းတော်တိုင်း ရေချိုးတော်မူ၏။ အရှေ့အရပ်သို့
မျက်နှာမူလျက် ဆွမ်းလေးဆယ့်ကိုးလုပ် ယနာဆွမ်းကုန်
အောင် ဘုဉ်းပေးတော် မူလေ၏။ “ငါသည် ဘုရားဖြစ်မူ
အညာသို့ ဆန်စေသတည်း” ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ ရွှေခွက်ကို

မျှောလေ၏။ အတောင်ရှစ်ဆယ်မျှတိုင်အောင် ရွှေခွက်ဆန်
ပြီးမှရေသို့ငုပ်လေ၏။ ကာဠနဂါးမင်း၏ ပဉ္စနာရိကမည်ရှိ
သော နဂါးပြည်သို့ရောက်၏။ ကဿပ၊ ကောဏာဂုံ၊
ကကုသန်ဘုရားသုံးဆူတို့ သုံးဆောင်သော ရွှေခွက်သုံးခု
အောက်အသံကိုဖြစ်စေ၏။

ကာဠနဂါးမင်းလည်းထိုအသံကိုကြား၍ “ယမန်
နေ့လည်း ဘုရားတစ်ဆူပွင့်ပြီ။ ယနေ့လည်း ဘုရားတစ်ဆူ
ပွင့်ပြန်သည်ကား လူသားဘုရားများလေစွတကား” ဟု
များစွာချီးမွမ်း ထောမနာပြုလျက် အိပ်ရာမှထ၏။

ဘုရားလောင်းသည် နေရဉ္စရာမြစ်အနီး အင်ကြင်း
တော၌ နေ့အခါနေတော်မူ၏။ ညအခါ၌ နတ်ဗြဟ္မာ၊
နဂါး၊ ဂဠုန်တို့များစွာ ပူဇော်ခြင်းကိုခံယူလျက် နတ်တို့
ဖန်ဆင်းသော နတ်လမ်းမဖြင့် မဟာဗောဓိသို့ ကြွတော်မူ
လေသည်။ သဒ္ဓိယမည်သော မြက်ရိပ်ယောက်ျားလှူသော
မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ခံယူတော်မူပြီး မဟာဗောဓိပင်သို့ တောင်
အရပ်၊ အနောက်အရပ်၊ မြောက်အရပ်တို့မှ ကပ်၍ရပ်
တော်မူသည်။ အရှေ့အရပ်တွင် ရပ်တော်မူမှ စကြာဝဠာ
မြေကြီးတင်းတင်းကြံ့ကြံ့ခံနိုင်သဖြင့် “ဤအရပ်ကား
ကိလေသာကို ဖျက်စီးရာမလှုပ်မရှား တည်တံ့ခိုင်မြဲသော
ဌာနတည်း” ဟု သမန်းမြက်ရှစ်ဆုပ်တို့ကို အဖျားကကိုင်၍
ဖြန့်ကျဲတော်မူလေ၏။ ထိုခဏချင်းပင် တစ်ဆယ့်လေး
တောင် အပြန်ကျယ်သော အပရာဇိတရတနာပလ္လင်သက်
ဗောဓိပင်ကို နောက်မှီတံကဲပြု၍ အင်္ဂါလေးပါးရှိသော

ဝီရိယဖြင့် “ဘုရားမဖြစ်သမျှ ငါမထ”ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီးမှ အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာရှေ့ရှု ထက်ဝယ်ဖွဲ့ နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ခရုသင်းမှုတ်လျက်သိကြားမင်း၏ပူဇော်ခြင်း၊ သုံးဂါဝုတ်ခန့်ရှိသောစောင်းဖြင့် မင်္ဂလာသီချင်းကိုသီလျက် ပဉ္စသီခနတ်သား၏ပူဇော်ခြင်း၊ ပတ္တမြားယပ်ဝန်းဖြင့် ယပ်သွင်းလျက် သန္တုသီတနတ်မင်း၏ ပူဇော်ခြင်း၊ ပန်းဆိုင်းပန်းကုံးများဖြင့် နတ်အပေါင်းတို့၏ပူဇော်ခြင်း၊ ရတနာထီးဖြူမိုးလျက် သဟမ္ပတိဗြဟ္မာမင်း၏ပူဇော်ခြင်း၊ အရာမကသော ကျေးဇူးစကားကိုဆိုလျက် ကာဠနဂါးမင်း၏ ပူဇော်ခြင်းများကို ခံယူတော်မူလေ၏။

ဝသဝတ္တီမာရ်နတ်မင်းသည် “သိဒ္ဓတ္ထကုမာရကား ငါ့နိုင်ငံကိုလွန်မြောက်လိုဘိ၏။ လွန်မြောက်ခြင်းငှာ ငါမပေး”ဟု ကြံစည်လျက် လက်နက်ကိုင်စစ်သည်အပေါင်းနှင့်တကွ ဂီရိမေခလာဆင်ထက်စီးပြီး ကြွေးကြော်လေသည်။ ဘုရားလောင်းဘုန်းတန်ခိုးတော်ကြောင့် မျက်မှောက်မှ မချဉ်းကပ်ဝံ့သဖြင့် နောက်မှသာ ချဉ်းကပ်လေ၏။ လက်နက်ကြီးကိုးပါးဖြင့် ပစ်လွှင့်သော်လည်း သင်္ကန်းတော်စွန်းကိုမျှ မလှုပ်ရှားနိုင်ဖြစ်လေ၏။ ဘဝများစွာ ဖြည့်ကျင့်ခဲ့သော ပါရမီများမှ ဝေဿန္တရာမင်းဘဝ၌ ဖြည့်ကျင့်ခဲ့သော ဒါနပါရမီ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြင့်သာ မြေကြီးပြင်းစွာ တုန်လှုပ်စေခြင်း၊ ဂီရိမေခလာဆင်ကို ဒူးတုတ်စေခြင်း၊ မာရ်စစ်သည်တို့ကို ပြေးသွားစေခြင်းတို့ဖြင့် နေမဝင်မှီပင် အောင်မြင်တော်မူ၏။

ယင်းသို့ မာရ်နတ်မင်းကို အောင်မြင်တော်မူပြီးလျှင် ပထမယာမိ၌ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ မဇ္ဈိမယာမိ၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ ပစ္ဆိမယာမိ၌ အာသဝက္ခယဉာဏ်တို့ကို ရရှိတော်မူ၏။ ဝါသနာနှင့်တကွ ကိလေသာတို့ကို ပယ်တော်မူကာ (၁၉) ချက်မြောက်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏အဆုံး၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရတော်မူသဖြင့် ကဆုန်လပြည့်နေ့ညဉ့်မိုးသောက်ထဝိသာခါ နက္ခတ်အချိန်တွင် လူသုံးပါးတို့၏အထွဋ် သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေ၏။

နေ့အရုဏ်နှင့်တပြိုင်နက် ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးလျှင် “အနေကဇာတိ သံသာရံ”စသော ဘုရားရှင်တိုင်းကျူးရင့်မြဲဖြစ်သော ဥဒါန်းစကားကို ကျူးရင့်တော်မူလေ၏။ အပရာဇိတရတနာပလ္လင်ထက် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဖလသမာပတ်ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူလျက် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ ခွေနေတော်မူ၏။

ဤသို့ အတောင်တစ်ရာမြင့်သော မဟာဗောဓိပင်အောက် ပင်စည်ရင်းမှ တစ်လံအကွာ အရှေ့မျက်နှာ၌ တည်ရှိသော အပရာဇိတပလ္လင်ပေါ်ဝယ် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဖလသမာပတ်ချမ်းသာကို ခံစားလျက် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ ခွေနေတော်မူရာအရပ်သည် ဗောဓိသတ္တာဟမည်၏။

ယင်းသို့ အပရာဇိတပလ္လင်ထက် ဖလသမာပတ်ဝင်စားလျက်နေတော်မူသည်ကို “ယနေ့တိုင်အောင် ရတနာပလ္လင်၌တပ်မက်ခြင်းကိုမစွန့်သေး၊ ရဟန်းကံစွမပြီးဆုံးသေးယောင်တကား” ဟု အချို့သောနတ်တို့ ယုံ

မှားသံသယဖြစ်ကြ၏။ ယင်းကိုပယ်ဖျောက်တော်မူခြင်းမှာ ကောင်းကင်သို့ပျံတက်တော်မူ၍ တန်ခိုးကြီးစွာပြတော်မူ၏။ ထို့နောက် ရတနာပလ္လင်မှ အရှေ့အနည်းငယ်ဝေးသော လေးလံအကွာ မြောက်အရပ်မျက်နှာ၌ ကောင်းကင်မှဆင်းသက်ရပ်တော်မူပြီးလျှင် “ဤရတနာပလ္လင်ပေါ်ဝယ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ငါရအပ်ပြီ၊ ဤရတနာပလ္လင်ကား လေးသင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်း ဖြည့်ကျင့်အပ်သော ပါရမီတို့၏ အကျိုးကိုရရာတည်း” ဟု မဟာဗောဓိပင်နှင့် ရတနာပလ္လင်ကို ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးမမှိတ်သောမျက်စိဖြင့် တစ်မိမိကြည့်ရှုတော်မူရာအရပ်သည် အနိမိသသတ္တာဟမည်၏။

ထို့နောက် ရတနာပလ္လင်နှင့် ရပ်တော်မူရာနေရာ အကြားနှစ်လံအကွာတွင် အရှေ့အနောက် အလျားရှည်စွာ ရတနာ စင်္ကြန်ဖန်ဆင်းတော်မူ၍ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး စင်္ကြန်ကြွတော်မူရာအရပ်သည် စင်္ကြန်မနသတ္တာဟမည်၏။

ထို့နောက် မဟာဗောဓိမှ နှစ်ဆယ့်သုံးလံအကွာ အနောက်မျက်နှာအရပ်ဝယ် နတ်တို့ဖန်ဆင်းသော ရတနာရွှေအိမ်၌ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး အဘိဓမ္မာတရားကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူ၏။ ထိုသို့ အဘိဓမ္မာတရားကို ဆင်ခြင်တော်မူသောအရပ်သည် ရတနာဃရသတ္တာဟမည်၏။

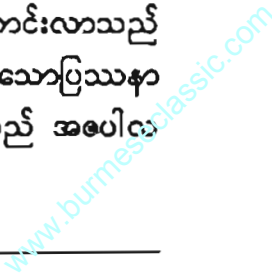
ထို့နောက် မဟာဗောဓိမှ အရှေ့မျက်နှာ သုံးဆယ့်ခုနစ်လံအကွာ ဆိတ်ကျောင်းသားတို့နေရာ အပေါ်လညောင်ပင်ရင်း၌ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဖလသမာပတ်ဝင်စားလျက် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မာရ်နတ်မင်း

သည် “ဤယခုကာလအထိ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသို့ အစဉ်လိုက်၍ အခွင့်ရှာသော်လည်း တစ်စုံတစ်ခုမျှလွဲချော်သော အခွင့်ကို ငါမရချေ၊ ငါ့နိုင်ငံမှ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားလွန်မြောက်လေပြီတကား” ဟု (၁၆) ပါးသော အကြောင်းအရာတို့ကို ကြံစည်၍ လမ်းခရီး၌ ၁၆-ချက်သော အရေးအကြောင်းတားလျက်နေသည်။

တဏှာ၊ အရတိ၊ ရာဂါမည်သော မာရ်နတ်မင်း၏ သမီးသုံးယောက်တို့မှ အကြောင်းကိုမေးသဖြင့် နှလုံးမသာသော အဖြစ်ကို ပြောဆိုလေသည်။ ထိုအခါ “ငါတို့အလိုသို့ပါအောင်ပြု၍ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားကိုဆောင်ခွဲကုန်အံ့” ဟု မြတ်စွာဘုရားထံတော်သို့ လာကုန်ပြီးမှ အမျိုးမျိုးသော အရွယ်၊ အဆင်းတို့ကို ဖန်ဆင်းကုန်လျက် ဖြားယောင်းကြသော်လည်း ကြည့်ရှုခြင်း မရှိနေတော်မူလေ၏။

ထိုအချိန်တွင် ဗြာဟ္မဏမည်ထိုက်သော အကြောင်းအရာတို့ကို ဟုံဟုံကံမည်သော ပုဏ္ဏားလာ၍ ပြဿနာမေးလျောက်သည်တွင် အကျွတ်တရားရမည်မဟုတ်၍ ထိုပုဏ္ဏားအား တိုက်ရိုက်ဟောကြားတော်မူ။ ဗြာဟ္မဏမည်ထိုက်သော အကြောင်းအရာကို ဥဒါန်းဂါထာဖြင့်သာကျူးရင့်တော်မူ၏။

ထိုသို့ ဖလသမာပတ်ဝင်စားတော်မူပြီးနောက် မာရ်နတ်မင်းသမီးသုံးယောက်တို့ ဖြားယောင်းလာသည်ကို ငဲ့ကွက်တော်မမူဘဲ ဟုံဟုံကံပုဏ္ဏားမေးသောပြဿနာကို ဥဒါန်းဂါထာကျူးရင့်တော်မူရာအရပ်သည် အပေါ်လသတ္တာဟမည်၏။

ထို့နောက် မဟာဗောဓိမှ အရှေ့တောင်မျက်နှာနှစ်
ဆယ့်ကိုးလံအကွာ မုဉ္ဇလိန္ဒာအိုင်နား ကျည်းပင်ရင်း၌ ခုနစ်
ရက်ပတ်လုံး ဖလသမာပတ်ဝင်စားလျက် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ ခွေ
နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ စကြာဝဠာတိုက်လုံး မိုးကာလမဟုတ်ဘဲ
အခါမဲ့မိုးကြီးရွာသည်ကို မုဉ္ဇလိန္ဒာနဂါးမင်းသည် မိမိအရွေ
တို့ဖြင့် ခုနစ်ပတ်ရစ်လျက် အထက်၌ ပါးပျဉ်းကာမိုးလျက်
အလယ်၌ ရတနာပလ္လင်ခင်း၍ ပူဇော်၏။ ရက်လည်၍
မိုးစဲပြီးလျှင်လည်း လုလင်အသွင်ဖြင့် ရှိခိုးလျက်နေ၏။

ထိုသို့မုဉ္ဇလိန္ဒာနဂါးမင်း၏ ပူဇော်ခြင်းကိုခံတော်မူ၍
ဖလသမာပတ် ချမ်းသာခံစားလျက် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ထက်
ဝယ်ဖွဲ့ ခွေနေတော်မူရာအရပ်သည် မုဉ္ဇလိန္ဒာသတ္တာဟမည်၏။

ထို့နောက် မဟာဗောဓိမှ တောင်မျက်နှာအလံလေး
ဆယ်အကွာ ရာဇာယတန လင်းလွန်းပင်ရင်း၌ ခုနစ်ရက်ပတ်
လုံး ဖလသမာပတ်ဝင်စားလျက် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ ခွေတော်မူ၏။ ဖလ
သမာပတ်မှထသောအခါ၌ သိကြားမင်းလှူလာသော ကြ
ဇုသီး၊ ကွမ်းရိုးဒန်ပူ၊ အနဝတတ်ရေ၊ စတုမဟာရာဇ်နတ်
မင်းလေးယောက်တို့ လှူလာသော ပဲနောက်အဆင်းရှိသည့်
ကျောက်ညိုသပိတ်လေးလုံးကို တစ်လုံးတည်းပြုလုပ်၍ တ
ပုဿနှင့် ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့ လှူလာသော ပျား
မုန့်ဆုပ်၊ မုန့်ကြွက်ကျစ်များကိုခံယူပြီး ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်
မူ၏။ ထိုသို့လင်းလွန်းပင်ရင်း၌ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဖလသမာ
ပတ်ချမ်းသာ ခံစားတော်မူရာအရပ်သည် ရာဇာယတနသတ္တာ

ဟမည်၏။

ယင်းသို့ ရေတွက်ခဲ့ပြီးသော ခုနစ်ပါးသော သတ္တ
ဋ္ဌာနတို့တွင် ယခင်ရှေးဦးခြောက်ဋ္ဌာနကိုလွန်၍ ခုနစ်ခုမြောက်
သတ္တမဋ္ဌာနဖြစ်သော ရာဇာယတနသတ္တာဟ၌ နေတော်
မူသောအခါ တပုဿနှင့် ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့
အား ဤသည့်ဆံတော်ဓာတ်ကို ပေးအပ်တော်မူသတည်း
ဟု သိစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူသည်မှ
လေးဆယ့်ကိုးရက်မြောက် ဝါဆိုလဆန်း ၅ ရက်နေ့
ရာဇာယတန သတ္တာဟတွင် တပုဿနှင့် ဘလ္လိကကုန်သည်
ညီနောင်တို့အား ပေးအပ်တော်မူသော ဆံတော်ဓာတ်သာ
တည်းဟု သိစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဖလသမာပတ်ဝင်စား
တော်မူခြင်းဖြင့် ချီးမွမ်းထောမနာပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း
ဤတတိယဂါထာကို ဆိုသတည်း။

ဝတုတ္တဂါထာအဖွင့်
ထိကြားမင်း၏

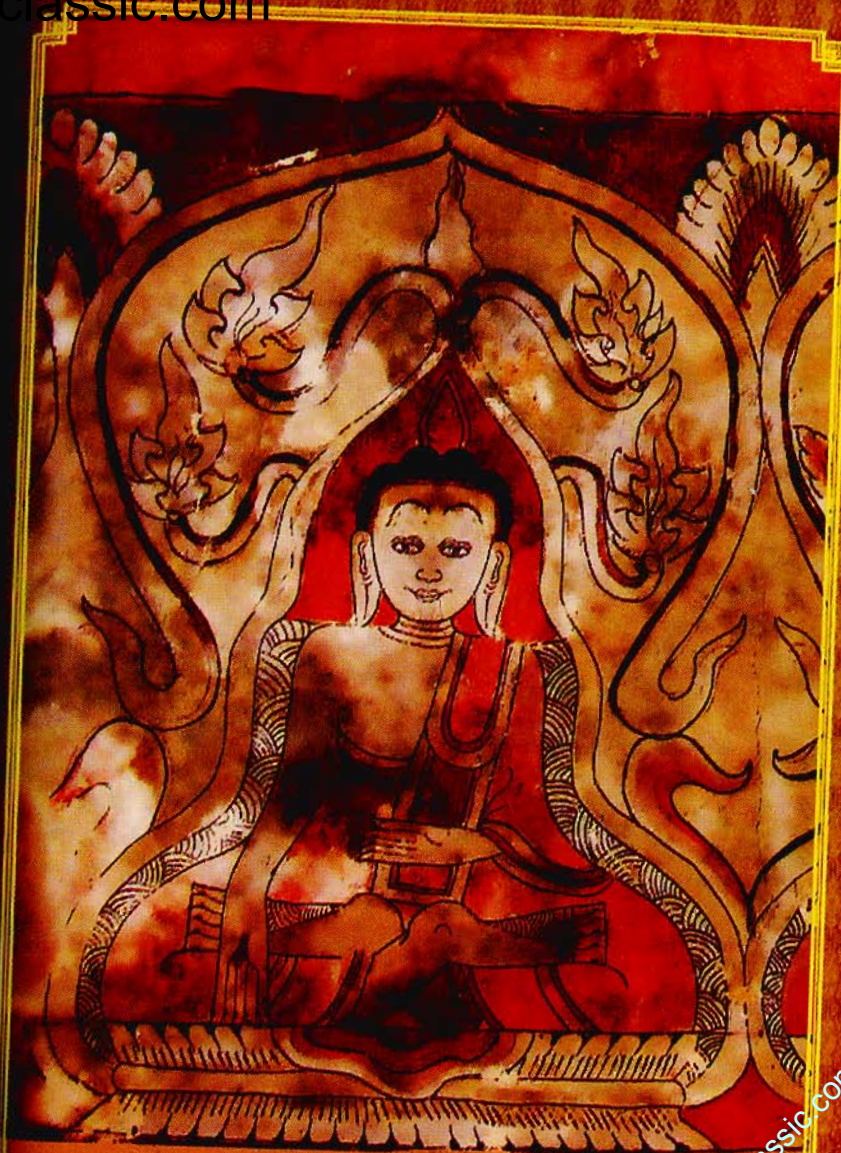

ကွမ်းရိုးဒန်ပူစေတည်ထို ဖာလှူပံခန်း

ယင်းသို့ ခြောက်ဌာနကိုလွန်၍ ခုနှစ်ဌာနမြောက် ရာဇာယတနသတ္တာဟ ဌ၌ ဖလသမာပတ်ဝင်စားတော်မူလျက် လေးဆယ့်ကိုးရက်ပတ်လုံး မျက်နှာသစ်ခြင်း၊ ကိုယ်တော် သုတ်သင်ခြင်း၊ အာဟာရသုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စမရှိ၊ ဈာန်ချမ်း သာ၊ မဂ်ချမ်းသာ၊ ဖိုလ်ချမ်းသာဖြင့်သာလွန်တော်မူ၏။

လေးဆယ့်ကိုးရက်ပြည့်သောနေ့ အာရုဏ်တက်အခါ ၌ မျက်နှာသစ်လိုသော စိတ်တော်ဖြစ်သည်ကို သိကြားမင်း သိ၍ ဆေးကိစ္စကိုပြီးစေတတ် သော ကြဇုသီး၊ ကွမ်းရိုးဒန်ပူ၊ အနဝတတ်မျက်နှာသစ် ရေများကို ကပ်လှူလာလေ၏။ ကြဇုသီးကိုဘုဉ်းပေးတော်မူသော် ဘုဉ်းပေးတော်မူခြင်းပင် ကိုယ်တော်သုတ်သင်ခြင်း ကိစ္စပြီးလေ၏။ ကွမ်းရိုးဒန်ပူ၊ အနဝတတ်မျက်နှာသစ်ရေများဖြင့် မျက်နှာသစ်တော်မူပြီး ထိုရာဇာယတန လင်းလွန်းပင်ရင်း၌ နေတော်မူလေ၏။

ထိုသို့ သိကြားမင်း၏ ပူဇော်ခြင်း သူတစ်ပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံခြင်းဂုဏ်ဖြင့် ချီးမွမ်းထောမနာပြုခြင်းငှာလည်း ကောင်း၊ ရာဇာယတနသတ္တာဟ၌ သိကြားမင်းလှူသော ကြဇုသီး၊ ကွမ်းရိုးဒန်ပူ၊ အနဝတတ်ရေများကို ခံယူသုံး ဆောင်တော်မူပြီးနောက် တပုဿ၊ ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင် တို့အား ဤဆံတော်ဓာတ်ကို ပေးအပ်တော်မူသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာလည်းကောင်း ဤစတုတ္ထဂါထာကိုဆိုသတည်း။

သိမ်တော်ရွာ (မြစ်ဝခြေ)၊ ရွှေတိဂုံ၊ ဘုရားအရှေ့ဘက်၊ လေးဆူတန်း၊ ဝေဇာရုံ ကုန်း၊ ဝဘောင်စေတီနံရံပေးပေးပန်းချီ

သိမ်တော်ရွာ (မြစ်ခြေ) ဝတ္ထုကြီးကုရာအရေးသတ်
လေးရာတန်းစေတီရှိ
ကုန်းဘောင်စေတီနံရံထေးရေးပန်းချီ

ပဉ္စမဂါထာအဖွင့်
စတုစောရာဇ်
နတ်စမ်းကြီးလေးပါး

သဝိတ်လေးလုံးကို တလှူပံတော်မူဝန်း

ကွမ်းရိုးဒန်ပူ အနုဝတတ်ရေများကိုခံယူသုံးဆောင်
တော်မူပြီး၍ ရာဇာယတန လင်းလွန်းပင်ရင်း၌ နေတော်
မူစဉ် တပုဿ၊ ဘလ္လိကမည်သော ကုန်သည်ညီနောင်တို့
သည် လှည်းငါးရာဖြင့် ဥက္ကလာပဇနပုဒ်၌ အသိတဉ္စနကရ
ဟု ထင်ရှားသော ပေါက္ခရဝတီ မြို့သို့ရောက်ရှိလေ၏။
ထိုမှ မဇ္ဈိမဒေသသို့ ကုန်သွယ်ခြင်းငှာလာကုန်လတ်သော်
မြတ်စွာဘုရားနေတော်မူသော ရာဇာယတန လင်းလွန်းပင်
အနီးသို့ ရောက်လာကုန်၏။

ထိုအခါ ထိုအရပ်တွင်ရှိနေသော ရှေးငါးဘဝမြောက်
က ကုန်သည်ညီနောင်တို့၏ အမိဖြစ်ခဲ့ဖူးသော နတ်သမီး
သည် လှည်းငါးရာတို့ကို မသွားနိုင်အောင်ပြုလုပ်ထား၏။
ဗလိနတ်စာပေးခြင်း၊ ပသခြင်းကို ပြုကြကုန်လျှင် “အချင်း
တို့ ဤရာဇာယတနလင်းလွန်းပင်ရင်းတွင် သစ္စာလေးပါး
တရားတို့ကို သိတော်မူ၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးစ သဗ္ဗညု
ဘုရားနေတော်မူ၏။

ထိုသဗ္ဗညုဘုရားကို သင်တို့တွင်ပါသော ပျားဖုန်
ဆုပ်၊ မုန့်ကြွက်ကုတ်များနှင့် လုပ်ကျွေးလှူဒါန်းကြလေကုန်။

ထိုသို့လုပ်ကျွေး လှူဒါန်းခြင်းသည် သင်တို့အားရှည်စွာ သောနေ့ညဉ့်ပတ်လုံး စီးပွားချမ်းသာ အကျိုးငှာဖြစ်လတ္တံ့” ဟု တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လေ၏။

ကုန်သည်ညီနောင်တို့လည်း နတ်သမီးဆိုသော စကားကိုကြား၍ အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိကုန်လျက် ရွှေခွက်ဖြင့် ပျားမုန့်ဆုပ်များ၊ မုန့်ကြွက်ကျစ်များကိုဆောင် ယူပြီးလျှင် ရာဇာယတန လင်းလွန်းပင်ရင်းသို့သွားကုန်၏။ “အကျွန်ုပ်တို့အား ရှည်စွာသောနေ့ညဉ့်ပတ်လုံး စီးပွားချမ်း သာအကျိုးငှာ ဤပျားမုန့်ဆုပ်၊ မုန့်ကြွက်ကျစ်များကို အလှူခံ တော်မူပါ” ဟု ထိုဘုရားရှင်အား ကပ်လှူကုန်၏။

ယင်းသို့ ကုန်သည်ညီနောင်တို့ ပျားမုန့်ဆုပ်၊ မုန့် ကြွက်ကျစ်များကို လှူဒါန်းကုန်လေသော် ဗဒ္ဓိကာရမြဟ္မာ မင်းလှူသော ကမ္ဘာတန်ဆာ ကြာသပိတ်လည်း ဗဒ္ဓိကာရမြဟ္မာ လှူစဉ်ကပင် ဓမ္မတာအားဖြင့် ကွယ်လေရကား ခံစရာမရှိဖြစ် ခဲ့၏။ “ရှေးဘုရားတို့သည် လက်၌သာ မခံကုန်ရာ၊ ဤပျား မုန့်ဆုပ်၊ မုန့်ကြွက်ကျစ်များကို အဘယ်၌ငါခံရအံ့နည်း” ဟု ကြံတော်မူ၏။

ထိုသို့ကြံတော်မူသည်ကို စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်း ကြီးလေးယောက်တို့ သိလေကုန်၍ အရပ်လေးမျက်နှာမှ ဆင်းလာကုန်၏။ ဣန္ဒနီလာမြဖြင့်ပြီးသော သပိတ်ကို ရှေး ဘုရားတို့ ခံမြဲမဟုတ်၍ ပယ်တော်မူ၏။

စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့လည်း ပဲနောက်အဆင်းရှိသော အဖိုးများစွာထိုက်တန်သောအသစ်

အဦးဖြစ်သော ကျောက်ညိုသပိတ်လေးလုံးကို တဖန် ကပ်လှူပြန်ကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားလည်း ထိုပဲနောက်အဆင်းရှိသော ကျောက်ညိုသပိတ် လေးလုံးကို ခံယူတော်မူ၍ လေးလုံး ဆင့် ထားပြီးသော် “အနားရစ်လေးခုထင်ရှားစွာ မဇ္ဈိမ သပိတ်ပမာဏဖြင့် တစ်လုံးတည်းသာဖြစ်စေ” ဟု အဓိဋ္ဌာန် တော်မူ၏။

ထိုသို့ စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး လေးယောက် တို့၏ ပူဇော်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးနှင့် မဆက်ဆံသောဝတ်ဖြင့် ချီးမွမ်းထောပနာပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ရာဇာယတန သတ္တဟ၌ စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး လေးပါးတို့လှူ သော ပဲနောက်အဆင်းကျောက်ညို သပိတ်ကို ခံယူတော်မူ ပြီးနောက် တပုဿနှင့် ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့အား ဤဆံတော်ဓာတ်ကို ပေးအပ်တော်မူသတည်း” ဟု သိ စေခြင်းငှာလည်းကောင်း ဤပဉ္စမဂါထာကိုဆိုသတည်း။

ထေဋ္ဌမဂါထာအဖွင့် ထုန်ထည်ညီနောင်တို့၏

ပျားမုန့်ထုပ်စထည်ထို ထုံးဆောင်တော်စုခန်း

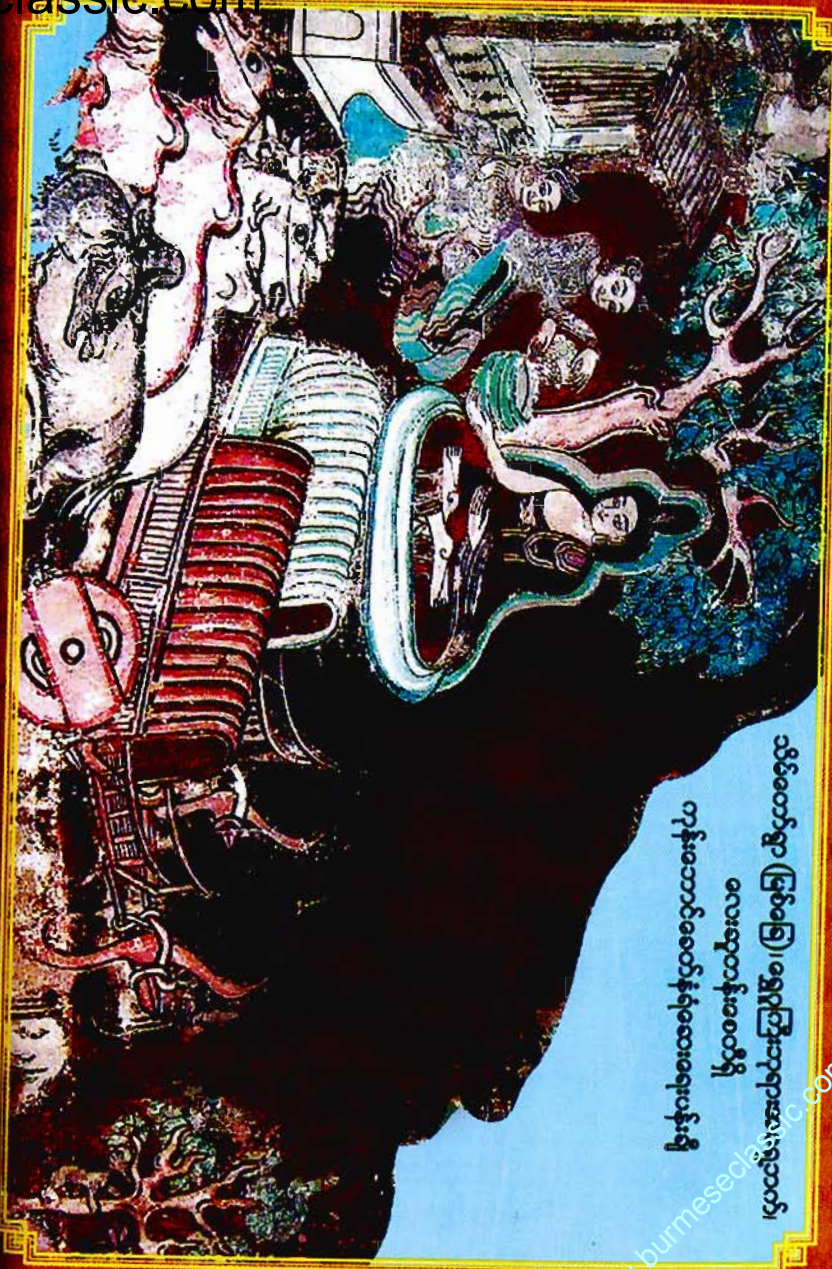

ယင်းသို့ စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးလေးယောက် တို့ လှူသောပဲ နောက်အဆင်းရှိသော အသီးသီးအဖိုးများစွာ ထိုက်သော အသစ်အဦးဖြစ်သော ကျောက်ညိုသပိတ်လေး လုံးတို့ဖြင့် ကုန်သည်ညီနောင်တို့လှူသော ပျားမုန့်ဆုပ်၊ မုန့်ကြွက်ကျစ်များကို ခံယူ၍ ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူ၏။

ကဆုန်လပြည့်နေ့က သေနသုကြွယ်သမီး ရှင်ယသ မထေရ်၏ မယ်တော်သုဇာတာလှူသော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူသည်။ ထိုမှနောက် ဝါဆိုလဆန်း ၅-ရက်နေ့တိုင်အောင် ဤခုနစ်ရက် ခုနစ်ကြိမ်၊ လေးဆယ့်ကိုးရက်စေ့အောင် တစ်စုံတစ်ခုမျှ အာဟာရဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မမူ။

ယခင်ရှေးက ဃနာနို့ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူခြင်းဖြင့်သာ မွတ်သိပ်ခြင်း၊ ကိုယ်တော်အားနည်းခြင်းမရှိ တည်တံ့တော်မူနိုင်လေ၏။

ကဆုန်လပြည့်နေ့ ဃနာနို့ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးသည်မှ လေးဆယ့်ကိုးရက်ပြည့်မြောက်သော ဝါဆိုလဆန်းသုံးရက်နေ့၌သာ လက်ဦးစွာကုန်သည်ညီနောင်တို့လှူသော ပျားမုန့်ဆုပ်၊ မုန့်ကြွက်ကျစ်ဟူသော

သိင်္ဂတော်ရွာ (မြန်မာပြည်) ရွှေပြည်တော်ဘုရားအားလှူတော်မူသည့် ပျားမုန့်ထုပ်စထည်ထို ထုံးဆောင်တော်စုခန်း

အာဟာရဦးကို ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် ကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် ပဌမရေးဦးစွာ အာဟာရဦး လှူဒါန်းရသည်မည်လေကုန်၏။

ယင်းသို့ လေးဆယ့်ကိုးရက်စေ့အောင် တစ်စုံတစ်ခုမျှ အာဟာရကို ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူဘဲ ဖလသမာပတ်ချမ်းသာဖြင့်သာနေတော်မူခြင်း ဂုဏ်ဖြင့်ချီးမွမ်းထောမနာပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဤသို့ရာဇာယတနသတ္တာဟ၌ အာဟာရကိုခံယူ ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူပြီးနောက် ဤဆံတော်ဓာတ်ကို ပေးအပ်တော်မူသည်ဟု သိစေခြင်းငှာလည်းကောင်း ဤဆဌမဂါထာကိုဆိုသတည်း။

သတ္တမဂါထာအဖွင့် ထုန်ထည်ညီနောင်တို့အား

ဒွေဝါစိကသရဏဂုံဝေးတော်စွန်း

ယင်းသို့ပျားမုန့်ဆုပ်၊ မုန့်ကြွက်ကျစ်များကို ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူပြီး၍ တရားအနုမောဒနာပြုတော်မူသောအဆုံး၌ တပုဿ၊ ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် ဒွေဝါစိကသရဏဂုံဖြင့် ရှေးဦးစွာ သရဏဂုံတည်လေ၏။ “ယနေ့ကိုအစပြုလျက် အသက်ရှည်သမျှ ကိုးကွယ်လဲလျောင်းရာဟု ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟူ၍ မှတ်တော်မူပါ” ဟု ဥပါသကာအဖြစ်ကို ကြားလျှောက်ကုန်၏။

ယင်းသို့ တပုဿ၊ ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့အား ဓမ္မပဋိသန္ဓာရအားဖြင့် ချီးမြှင့်တော်မူခြင်းဖြင့် ချီးမွမ်းထားမနာပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ရာဇာယတနသတ္တဟာ၌ ဒွေဝါစိက သရဏဂုံဖြင့် ဥပါသကာအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်ပြီးနောက် ဤဆံတော်ဓာတ်ကို ပေးအပ်တော်မူသတည်းဟု သိစေခြင်းငှာလည်းကောင်း ဤသတ္တမဂါထာကိုဆိုသတည်း။

အဋ္ဌမဂါထာအဖွင့်

ဆံတော်ရှစ်ဆူပေးတော်မူခန်း

ယင်းသို့ ဒွေဝါစိကသရဏဂုံ ဆောက်တည်ခြင်းဖြင့် လောကသုံးပါးတွင် ရှေးဦးစွာ ဥပါသကာဖြစ်ကုန်သော တပုဿ၊ ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် “ယနေ့မှစ၍ အဘယ်ကို အကျွန်ုပ်တို့ရှိခိုးပူဇော်ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ရပါ အံ့နည်း၊ အကျွန်ုပ်တို့အား တစ်ပါးပါးသော ရှိခိုးပူဇော်ကိုး ကွယ်ဆည်းကပ်ရာကို ပေးသနားတော်မူပါ” ဟုတောင်းပန် လေကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားလည်း ဦးခေါင်းတော်ကို လက်ယာ တော်ဖြင့် သုံးသပ်တော်မူ၍ လက်တော်တွင်ကပ်ငြိလျက်ပါ သော ဆံတော်ရှစ်ဆူကို “ဤသည်ကား သင်တို့ရှိခိုးပူဇော်ကိုး ကွယ်ဆည်းကပ်ရာတည်း” ဟု သတ္တဝါတို့၏အကျိုးစီးပွား ကို အရှည်မြော်ထောက်တော်မူ၍ ကုန်သည်ညီနောင်တို့အား ပေးအပ်သနားတော်မူ၏။

ယင်းသို့ ရာဇာယတနသတ္တာဟ၌ ပျားမုန့်ဆုပ်၊ မုန့်ကြွက်ကျစ်များကို လှူဒါန်း၍ ဒွေဝါစိကသရဏဂုံတည် ကုန်သော တပုဿ၊ ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့အား ဆံတော်ရှစ်ဆူပေးအပ်တော်မူကြောင်းကို ကျမ်းဂန်များစွာ လာသည်နှင့်အညီ ဆံတော်ဓာတ်ကိုအပ်တော်မူ၍ သတ္တဝါ တို့၏ အကျိုးစီးပွားကို အရှည်ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း - သတ္တုပကာရသမ္ပဒါဖြင့် ချီးမွမ်းထောမနာပြုခြင်းငှာလည်း ကောင်း၊ ဤဆံတော်ဓာတ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကြောင်းအရာ အစီအစဉ်ကို ကျမ်းဂန်လာရှိ တိုင်း သိစေခြင်းငှာလည်းကောင်း ဤအဋ္ဌမဂါထာကိုဆိုသတည်း။

နဝမဂါထာအဖွင့်

ထုန်ထည်ညီနောင်တို့

ဆံတော်တို့ဆောင်ထူ၍ စေတီတည်ခန်း

ယင်းသို့ တပုဿ၊ ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် ရှေးဆုတောင်း ပတ္တနာအရင်းပါသောကြောင့် ဘုရားဖြစ်တော်မူစ လက်ဦးမဆွ အာဟာရဦး လှူဒါန်းရခြင်း၊ ခွေဝါစိကသရဏဂုံတည်၍ ဥပါသကာအဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း ရှိကုန်သဖြင့် ကိုယ်တော်အစိတ်ဖြစ်ရကား ကိုယ်တော်နှင့် စင်စစ်တူသော ဆံတော်ရှစ်ဆူကိုရလေကုန်သော် ဥက္ကလာပ ဇနပုဒ် အသိတဉ္စနမည်သော မိမိတို့နေရာ ပေါက္ခရာဝတီမြို့သို့ ပြန်လာကုန်ပြီးလျှင် ရွှေကြုပ်တွင် ဆံတော်ရှစ်ဆူကို ထည့်၍ ဌာပနာသွင်းပြီးမှ လောကသုံးပါးတွင် ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက် ရှေးဦးစွာ ပထမစင်စစ်ဖြစ်သော ဆံတော်စေတီတည်ထား ကိုးကွယ်လေကုန်၏။

ယင်းသို့ ပထမလက်ဦးစွာ အာဟာရဦးလှူဒါန်းရခြင်း၊ သရဏဂုံတည်သောအရာ၌ ဧတဒဂ်ရခြင်းဂုဏ်အထူးရှိသော တပုဿ၊ ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် ဆံတော်ရှစ်ဆူကို ဆောင်ယူ၍ အသိတဉ္စန အမည်ထူးရ ပေါက္ခရာဝတီမြို့၌ ဆံတော်စေတီတည်ထားကြောင်းကို ထေရာ အပဒါန်၊ အင်္ဂုတ္တရဇနကနိပါတ် ဇာတတ္ထကိအဋ္ဌကထာ များ၌လာသည် နှင့်အညီ ရွှေတိဂုံစေတီတော်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကြောင်းအရာအစိအစဉ်ကို သိကုန်သဖြင့်သူတော်ကောင်းတို့အား သဒ္ဓါတရားပွားများစေခြင်းငှာ ဤနဝမဂါထာကို ဆိုသတည်း။

ဒသမဂါထာအဖွင့်

ဆံတော်မှ ဥပုသ်နေ့တိုင်း

နိလရောင်ခြည် ထွန်းမြူးတော်မူခန်း

ယင်းသို့ အသိတဉ္စနအမည်ထူးရ ပေါက္ခရာဝတီမြို့၌ တပုဿ၊ ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့တည်ထား ကိုးကွယ်သော ဆံတော်စေတီကား ဥပုသ်နေ့တိုင်း ဥပုသ်နေ့တိုင်း၌ ညိုသောရောင်ခြည်တော်လွှတ်ပြလျက် သက်တော်ထင်ရှား ရှိသော သဗ္ဗညုဘုရားကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့ စီးပွားချမ်းသာကို ဆောင်ရွက်လေ၏။

ယင်းသို့စေတီတော်မှ ရောင်ခြည်တော်ထွက်ခြင်းသည်လည်း တပုဿ၊ ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့အား ပေးအပ်တော်မူစဉ်ကပင် “ငါ၏ ဆံတော်ဓာတ်တို့သည် ဥပုသ်နေ့တိုင်း ဥပုသ်နေ့တိုင်း ညိုသောရောင်ခြည်တော်လွှတ်ပြလျက် သတ္တဝါတို့ စီးပွားချမ်းသာကို ဆောင်ရွက်စေသတည်း” ဟု သဗ္ဗညုဘုရားအဓိဋ္ဌာန်တော်မူသောကြောင့် ထွက်လေသည်။

ယင်းသို့ ဥပုသ်နေ့တိုင်း ဥပုသ်နေ့တိုင်း ညိုသောရောင်ခြည်တော်လွှတ်ပြလျက် သက်တော်ထင်ရှားရှိသော သဗ္ဗညုဘုရားကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့ စီးပွားချမ်းသာကို ဆောင်ရွက်တော်မူတတ်သောအဖြစ်ကို အင်္ဂုတ္တရဇနကနိပါတ် ဧတဒဂုသုတ်အဋ္ဌကထာ၌ လာသည်နှင့်အညီ တိဂုံဗုဒ္ဓစေတီတော်၏ သဗ္ဗညုဘုရား အဓိဋ္ဌာန်တော်ကြောင့်ဖြစ်သော တန်ခိုးပြာဠိဟာကို သိကုန်သဖြင့် သူတော်ကောင်းတို့အား သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပွားစေခြင်းငှာ ဤဒသမဂါထာကိုဆိုသတည်း။

ကောဒသမဂါတာအဖွင့်

ရွှေတိဂုံစေတီထည်

ဤထုရားထားထနာ၌ အစဉ်းအစဖြစ်ပုံ
ပြုထောအခန်း

ယင်းသို့ အသိတဉ္စနမည်သော ပေါက္ခရဝတီမြို့၌ တပုဿ၊ ဘလ္လိက ကုန်သည်ညီနောင်တို့ တည်ထားကိုးကွယ်သော ဤတိဂုံဗုဒ္ဓဆံတော်စေတီကား ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးမှ တည်ထားသော ဆံတော်စေတီတို့၏လည်းကောင်း၊ ခပ်သိမ်းသော ဓာတ်တော်အသုံးဆောင်တို့ကို ဌာပနာသွင်း၍ တည်ထားသမျှ စေတီတို့၏လည်းကောင်း ပဌမ၊မဆွလက်ဦးစွာ ရှေးဦးစွာဖြစ်၏။

ဆံတော်စေတီအပေါင်းကား ဘုရားဖြစ်တော်မူသည်မှ ကိုးလမြောက်၊ ပြာသိုလပြည့်နေ့ သိန်းခုံကျွန်းသို့ကြွတော်မူရာတွင် သုမနကူဋတောင်၌ မဟာသုမနနတ်မင်းအားပေးအပ်တော်မူသော ဆံတော်ကို ဌာပနာသွင်း၍ သိန်းခုံကျွန်း၌ မဟိယင်္ဂီဏစေတီ တည်ထားလေ၏။

ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသောအခါ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၊ အရှင်သောဘိတ၊ အရှင်ပဒုမုတ္တရ၊ အရှင်ဂုဏသာဂရ၊ အရှင်ဉာဏပဏ္ဍိတ၊ အရှင်ရေဝတ ဤရဟန္တာခြောက်ပါးတို့ မဟာသမုဒ္ဓရာနှင့် မနီးမဝေးသော ပစ္စန္ဒရာဇ်အရပ်သားများအကျိုးငှာ တောင်းပန်သည်တွင် လက်ယာလက်တော်ဖြင့် ဦးခေါင်းတော်ကို သုံး

သပ်တော်မူလျှင်လက်တော်တွင် ကပ်၍ပါသမျှ ဆံတော်ခြောက်ဆူကို တစ်ဆူစီပေးအပ်တော်မူ၏။

ထိုရဟန္တာခြောက်ပါးတို့တွင် အရှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သမုဒ္ဓရာနှင့် မနီးမဝေးသော ပစ္စန္ဒရာဇ်အရပ်၌ သိကြားမင်းအားပေးအပ်၍ ဆံတော်စေတီတည်ထားစေ၏။

အရှင်သောဘိတလည်း ယခင်ပစ္စန္ဒရာဇ်အရပ်၌ပင် ပစ္စန်နတ်သား အားပေးအပ်၍ ဆံတော်စေတီတည်ထားစေ၏။

အရှင်ပဒုမုတ္တရလည်း ယခင်ပစ္စန္ဒရာဇ်အရပ်၌ပင် မဏိမေခလာနတ်သမီးအားပေးအပ်၍ ဆံတော်စေတီတည်ထားစေ၏။

အရှင်ဂုဏသာရလည်း ယခင်ပစ္စန္ဒရာဇ်အရပ်၌ပင် သင်္ဘောသူကြီးတစ်ဦးအားပေးအပ်၍ ဆံတော်စေတီတည်ထားစေ၏။

အရှင်ဉာဏပဏ္ဍိတလည်း ယခင်ပစ္စန္ဒရာဇ်အရပ်၌ပင် ဝရဏနဂါးမင်းအားပေးအပ်၍ ဆံတော်စေတီတည်ထားစေ၏။

အရှင်ရေဝတလည်း ယခင်ပစ္စန္ဒရာဇ်အရပ်၌ပင် ဒမိဋကျည်းမျိုး သင်္ဘောသူကြီးခုနှစ်ဦးတို့အား ပေးအပ်၍ ဆံတော်စေတီတည်ထားစေ၏။

ယင်းသို့ဆံတော်စေတီခြောက်ဆူ တည်ထားရာအရပ်ကား ဆံတော်စေတီများသည်ဖြစ်၍ ကေသဝဇနပုဒ်ဟု ကျော်စောထင်ရှားလေသတည်း။

ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးသောအခါ “သွားတော်၊ ဆံတော်၊

မွေတော်တို့သည် တလားမှထွက်၍ အထက်ကောင်းကင်
ဝယ် တည်ပါစေ၊ နတ်တို့ဆောင်ယူလေ၍ စကြာဝဠာ
တစ်ခု တစ်ခုဝယ် စေတီတစ်ဆူတစ်ဆူ တည်ထားကိုးကွယ်
ပါစေ” ဟူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူခါနီးတွင် အဓိဋ္ဌာန်တော်
မူသည့်အတိုင်း တလားတော်မှ ထွက်၍ အထက်ကောင်း
ကင်ဝယ် တည်သောဆံတော်တို့ကို နတ်တို့ ဆောင်ယူလေ
၍ စကြာဝဠာတစ်ခု တစ်ခု၌ တစ်ဆူစီတစ်ဆူစီ ဆံတော်
စေတီများ တည်ထားလေကုန်၏။

ယင်းသို့ ရေတွက်ခဲ့ပြီးသောဆံတော်စေတီအ
ပေါင်းတို့တွင်လည်းကောင်း၊ ခပ်သိမ်းသောဓာတ်တော်၊
အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတို့ကို ဌာပနာသွင်း၍ တည်ထားသမျှ
စေတီ တို့တွင်လည်းကောင်း၊ တပုဿ၊ ဘလ္လိကကုန်သည်
ညီနောင်တို့ တည်ထားသော ဤတိဂုံစေတီသာ ပဌမ၊
မဆွ လက်ဦးစွာ ဖြစ်၏။

တောထွက်တော်မူသောအခါ ဖြတ်တော်မူသော
မကိုင်းနှင့်တကွသော ဆံတော်ကို “ငါသည်မရွတ် ဘုရားဖြစ်
မူ ကောင်းကင်၌တည်ပါစေ” ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ ပစ်မြောက်
တော်မူလျှင် တစ်ယူဇနာမျှလောက်သော ကောင်းကင်၌
တည်လေသည်ကို တစ်ယူဇနာပမာဏရှိသော ရတနာပန်း
တောင်းဖြင့် သိကြားမင်းခံယူပြီးသော် စူဠာမဏိစေတီ
တည်ထားလေ၏။ ယင်းစေတီကား ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီး
မှမဟုတ် ဘုရားလောင်းလက်ထက်ကသာတည်း။

တောထွက်တော်မူသောအခါ ဝတ်ဆင်တော်မူခဲ့

သော ပုဆိုးတော်ကို “ငါသည် ဧကန်မရွတ် ဘုရားဖြစ်မူ
ကောင်းကင်၌တည်ပါစေ” ဟု မြောက်တော်မူလျှင် တစ်ယူဇနာ
မျှလောက်သော ကောင်းကင်၌ တည်လေသည်ကို သဟမ္ပ
တိဗြဟ္မာမင်းဆောင်ယူ၍ ဒုဿစေတီတည်လေ၏။
ယင်းစေတီသည်လည်း ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးမှမဟုတ် ဘုရား
လောင်း လက်ထက်ကသာတည်း။

ယင်းသို့ ဘုရားဖြစ်တော်မူမီ ဘုရားလောင်း
လက်ထက်ကသာ စူဠာမဏိစေတီ၊ ဒုဿစေတီနှစ်ဆူ
လက်ဦးမဆွဖြစ်၏။

ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးမှကား တပုဿ၊ ဘလ္လိက
ကုန်သည်ညီနောင်တို့ တည်ထားသော ဤတိဂုံစေတီ
စေတီသာ လက်ဦးမဆွဖြစ်၏ ဟူ၍ထေရာ အပဒါန်၊
အဂ္ဂိတ္တရ ဧကနိပါတ၊ ဇာတတ္ထကီအဋ္ဌကထာ၊ ထူပဝံသ
အစရှိသော ကျမ်းဂန်များ၌လာသည်နှင့်အညီ တိဂုံစေတီ
တော်၏ အသာဓာရဏဝိသေသဂုဏ်ရှိသောအဖြစ်ကို
သိကုန်သဖြင့် သူတော်ကောင်းတို့အား သဒ္ဓါတရားဖြစ်ပွား
စေခြင်းငှာ ဤဧကဒဿမဂါထာကို ဆိုသတည်း။

ဒွါဒသဂါထာအဖွင့်
ဆုတောင်းခန်း

ယင်းသို့ ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် အထူးထူးအပြား
ပြား များလှစွာသော ထောမနာပမာဏ၊ ဝန္တနာပမာဏ၊
ပူဇာသက္ကာရပြုရာ၌ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကင်းကြောင်း
အာသဝေါတရား လေးပါးကုန်ခြင်းကို ဆုတောင်းပတ္တနာမပြု
သော် ဝိဝဋ္ဌဖြစ်သော မင်္ဂလီလိနိဗ္ဗာန်အကျိုးကို မပေးနိုင်။

သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကင်းကြောင်း အာသဝေါ
တရားလေးပါးကုန်ခြင်းကို ဆုတောင်းပတ္တနာပြုမှသာ
ဝိဝဋ္ဌဖြစ်သော မင်္ဂလီလိနိဗ္ဗာန်အကျိုးကို ပေးနိုင်သည်ဟူ၍
ဒီဃနိကာယ်၊ သုတ်ပါထေယျအဋ္ဌကထာ၌လာသော
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ ပညာ
ဟူသော ဆုတောင်းပြည့်စုံရန် အကြောင်းတရားငါးပါးရှိ
ငြားသော်လည်း ဆုတောင်းပတ္တနာမရှိက လိုအပ်သောဆု
မပြည့်စုံရာ။

ဆုတောင်းပတ္တနာပါမှသာ လိုအပ်သောဆု
ပြည့်စုံရာသည်ဟူ၍ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ သင်္ခါရူပပတ္တိသုတ်
အဋ္ဌကထာ၌ လာသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိဝဋ္ဌဖြစ်
သော မင်္ဂလီလိနိဗ္ဗာန်အကျိုးဟူသော လိုအပ်သောဆုနှင့်
ပြည့်စုံစေလို၍ ဆုတောင်းပတ္တနာပြုရာသော နည်းဥပ
ဒေသကို ထင်ရှားပြလျက် သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏အကြောင်း
ဖြစ်သော ဝါသနာနှင့်တကွ အာသဝေါတရားလေးပါးကို
ပယ်နိုင်သော အာသဝက္ခယဉာဏ်ဟူသော အကျိုးအထူး
ကို ရည်မှတ်၍ ဆုတောင်းပတ္တနာပြုအံ့သောရာ ဤဒွါဒသမ
ဂါထာ ကိုဆိုသတည်း။

နိဂုံး

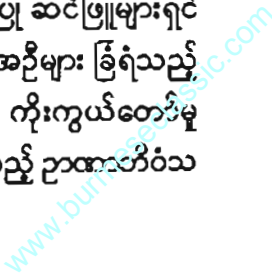

ယင်းသို့ အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော စကား
အစီအစဉ်ဖြင့် တိဂုဗ္ဗစေတီသထောမနာ တစ်ဆယ့်နှစ်ဂါထာ
တို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုထုတ်ခဲ့သမျှသည် ကျမ်းဂန်
အလွတ် တစ်စုံတစ်ခုမျှတွေးဆကြံဆသည့်အရာမရှိ။

အထူးထူးအပြားပြားသော ဗုဒ္ဓဝင်၊ မဟာဝါ၊ ထေရာ
အပဒါန်၊ အင်္ဂုတ္တရဇကနိပါတ်၊ ဇာတတ္တကီ၊ သာရတ္ထ
ဒီပနီ၊ ဇိနာလင်္ကာရ၊ ဒါဋ္ဌာဓာတုဝံသ၊ ထူပဝံသ အစရှိသော
ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာ ကျမ်းဂန်များက လာရှိသည့်
အတိုင်းကိုသာ ဖွင့်ဆိုထုတ်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သတည်း။

ထို့ကြောင့် သမိုင်းမော်ကွန်း စာဟောင်းစာတမ်း
များနှင့် တစ်စုံတစ်ခု မညီမညွတ်သည့်အရာကို သမိုင်း
မော်ကွန်း စာဟောင်းစာတမ်းများနှင့် မညီမညွတ်ဟူ၍
မဆိုတန်ရာ၊ ကျမ်းဂန်လာရှိသည့်အတိုင်းသာ အနှစ်သာရ
အားဖြင့်မှတ်ယူလေကုန်။

ဤတွင် ထီးဆောင်မင်းများသခင် ရတနာအပေါင်း
တို့၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူသော ရာဇဓမ္မနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ
သော အမရပူရမြို့နန်းတည် သာသနာပြု ဆင်ဖြူများရှင်
ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးသည် အဆောက်အဦများ ခြံရံသည့်
ကျောင်းတော်ငါးရပ်၊ ငါးတိုက်တို့ဖြင့် ကိုးကွယ်တော်မူ
သော၊ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် သုံးကြိမ်တိုင်ရရှိသည့် ဉာဏာဟိဝံသ

ဓမ္မဿနာပတိမထေရ်သည် သာသနာတော် ၂၃၃၇-ခု၊
 ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၁၅၅-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း
 ၃-ရက်၊ အင်္ဂါနေ့တွင် ရဟန်းရှင်လူအခြံရံ ၁၀၀၀ ကျော်
 နှင့်အတူ အမရပူရရွှေပြည်တော်မှ တိဂုံဆံတော်ရှင်သို့ အဖူး
 အမြော်ရောက်စဉ် များစွာသော ကျမ်းဂန်တို့မှလာသော
 ဆံတော်ဓာတ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အခြင်းအရာအား ချီးမွမ်းထော
 မနာသော တိဂုံဗုဒ္ဓစေတီယထောမနာ တစ်ဆယ့်နှစ်ဂါထာ
 တို့၌ ကျမ်းဂန်လာအတိုင်း အနက်အဓိပ္ပါယ်များကို မှတ်ယူ
 လွယ်စေသောငှာ မြန်မာဘာသာသက်သက် အကျဉ်းမျှသာ
 ဖွင့်ပြရာ ဖွင့်ပြကြောင်းဖြစ်သော တိဂုံဗုဒ္ဓစေတီယထောမနာ
 တစ်ဆယ့်နှစ်ဂါထာ စကားပြေအနက် အဓိပ္ပါယ်စာတမ်းသည်
 အလုံးစုံချမ်းသာစွာ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်သတည်း။

တိဂုံဗုဒ္ဓစေတီယထောမနာပြီး၏။

ဆုတောင်းတမူဝေ

ဓမ္မဿနာပတိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်
 တော်ရသာသနာပိုင် ပထမမောင်းထောင်ဆရာတော်
 ဘုရားကြီးသည် ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူတစ်ထောင်ကျော်အခြံအရံ
 ဖြင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်သို့ အဖူးအမြော်ရောက်စဉ်ကာလ
 ၌ ထက်သန်သောသဒ္ဓါပသန္န စေတနာ ကြည်လင်စွာဖြင့်
 ရေးသားရှိခိုးစီရင်တော်မူအပ်သော တိဂုံဗုဒ္ဓစေတီယထော
 မနာ အမည်သာသည့် ကျမ်းရွှေစာအား မျက်မှောက်ခေတ်
 မှ ရဟန်း ရှင်လူ များပြည်သူနှင့် ပြည်ရွာတိုင်းခြားနေသူ
 များတို့ ကြည်ညိုအားထား လေ့လာမှတ်သား ဆောင်ထား
 နိုင်ရန် စိတ်ရည်သန်၍ စေတီတော်မြတ်ကြီး၏ ဂေါပက
 အဖွဲ့မှ ထက်သန်ဝီရိယညီမျှသဒ္ဓါ ပြည့်စုံစွာဖြင့် ပြန်ဆိုရေး
 သား စက်တင်ပုံနှိပ်လုပ်ဆောင်အပ်သည့် ကုသိုလ်ကောင်း
 မှ အစုစုသည် သြဗလေးဖြာ သံသရာမှလွတ်မြောက်ရာ
 မှန် ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရန်အကြောင်း အထောက်အပံ့
 ကောင်းသည် ဧကန်မုချ ဖြစ်ရပါလို တောင်းဆုဆို၏။

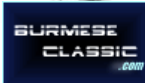
သြဗသံသရာ ဘေးလေးဖြာမှ လွတ်မြောက်နိုင်
 ရေး မရှိသေး၍ သံသရာဘဝ ကျင်လည်ရသော် ဒုက္ခနိရယ
 ကင်းစင်ပ၍ ဖြစ်လေရာရာ ဘဝများစွာ၌ သူတော်တရား
 မြတ်နိုးထားသည့် မိဘဆရာ ဉာတကာနှင့် တွေ့ကြုံရပြီး
 ဆုံးမတရား လိုက်နာပွားသည့် သုဝစဂုဏ်ပြည့်စုံသည့်

ကိုယ်ဖြစ်ရလို၏။

ထို့ပြင်တဝ ပညာအရာ ကြီးမြတ်စွာသည် သာရိ
ပုတ္တရာ ထေရ်မဟာသို့ သံသရာခရီးကြမ်း မပင်မပန်းချမ်း
ချမ်းသာသာ ပညာဖြင့်သာ သမ္မာအာဇီဝ ပြည့်စုံပါလိုတောင်း
ဆုဆို၏။

ဤသို့ပြုရ မြတ်ဘာဂကို မိဘဆရာ ဆွေသဟာနှင့်
ကိုယ်မှာစောင့်ကြပ် ကိုယ်စောင့်နတ်က အရင်းစ၍ လေး
ဆူမြတ်စွာ ဌာပနာစုံ ရွှေတိဂုံ၏ တည်ရာဌာန သိဂုံတွင်ကုန်း
တော် မဟာမြေမျက်နှာကို ကြည်သာစောင့်ကြပ် ဘူမဋ္ဌ
နတ် စေတီမြတ်အား စတင်တည်လုပ် တပုဿ ဘလ္လိကာ
မင်းဥက္ကလာ မြတ်ရာဇာနှင့် သိကြားဒေဝါ နတ်ဗြဟ္မာများ
နောင်းကာလတွင် ပြုပြင်တည်ထား ဒါယကာများအား
ပြုပြုသမျှ ပတ္တိဒါန ကုသိုလ်အမျှ ပေးဝေငှပါ၏။

ထိုသို့ပြုရ၊ ကုသလကို၊ အမျှရ၍၊ ကိုယ်စိတ်
နှစ်ဖြာ ကျန်းမာချမ်းသာ ရှိကြပါစေသော်။

Shwedagon

*So much space displaced
great goldbell of sky
holding the sun in a dome
of brightness
through all the unperceived spheres
of reality*

*So much weight and height
and amplitude
tumescence of dome gathered
inwards
to swell above the annulations
in a bulb
then rise along the fretwork pinnacle
to jewelled point*

*Encompassing in its capaciousness
not the satiety of oneself
but the fullness of other
non-self*

Win Pe